

در گفت‌وگو با کارشناسان و اصحاب رسانه در حوزه اقتصادی تاکید شد:

دستاوردهای یک تفکر؛

گسست در موجودیت مناطق آزاد

صفحه ۵ و ۴ را بخوانید

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

اخبار آرزو مناطق

شماره ۲۰۳ - دوشنبه
۲۳ آبان ماه ۱۴۰۱
سال پنجم
۱۵۰۰۰ تومان

باهمت وزارت امور
اقتصادی و دارایی،
مناطق آزاد تجاری-صنعتی
تعطیل می شود.

انتقال دبیرخانه شورایی عالی
به وزارت اقتصاد

لغو معافیت های
مالیاتی مناطق آزاد
حذف مشوق های
گمرکی

تنزل جایگاه
دبیرخانه و مناطق

تسویه حساب های
سیاسی در مناطق آزاد

تحدید و افزایش
بروکراسی در مناطق

عدم حمایت مجلس
از مناطق آزاد

سرمقاله

جلال خوش چهره
روزنامه‌نگار

مناطق آزاد را تهی از دورنما نکنیم

گویی عمدی در کار است که مناطق آزاد صنعتی-تجاری، تهی از دورنما شود. سال‌هاست همه چیز دست در دست هم داده -که این مناطق که روزگاری اهمیت ایجاد آنها برای جان‌بخشی به اقتصاد تحریم‌زده کشور رسمیت یافت- در مسیری بنگلط که نه تنها برای ساختار اقتصادی، بلکه سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بلاموضوع شود. این درحالی است که با تشدید بحران در پیکره اقتصاد کشور، اهمیت مناطق آزاد باید بیش از هر چیز در اولویت سیاست‌گذاران قرار گیرد.

مقاومت در برابر شکوفایی مناطق آزاد و کارویژه‌های تعریف شده برای آن، تنها به ساختار ناکارآمد حاکم بر بوروکراسی کشور محدود نمی‌شود، بلکه این مناطق حالا دستخوش رقابت‌های درون‌جناحی بخش‌های دولتی شده است. همین مهم که نمودهای آن در تصمیم اخیر در زیر سایه بردن دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به وزارت امور اقتصادی و دارایی بازتاب یافت، ضربه‌ای دیگر بر پیکر نهال نوپا و کم‌جان آن است.

در یک تصمیم «سخت هضم» برای مدیران و سرمایه‌گذاران مناطق آزاد، تصویب شد که از این پس دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و مدیریت آن از نهاد ریاست جمهوری به وزارت امور اقتصادی و دارایی انتقال یافته است. این اقدام که ریشه در تلاش نزدیک به هفت‌سال گذشته «احسان خاندوزی» در برنامه‌نویسی ششم توسعه در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی دارد، جایگاه دبیرخانه شورایی و مدیریتی آن را از ذیل نهاد ریاست جمهوری به زیرشاخه وزارت امور اقتصادی و دارایی تقلیل داده است. این وضع به مفهوم آن است که زین پس، مناطق آزاد از جایگاهی که می‌شد آن را در اندازه یکی از وزارتخانه‌های مهم و استراتژیک کشور محسوب کرد، حالا نه تنها به تابعیتی کسالت‌بار در ساختار هزارتوی بوروکراسی دولتی گرفتار می‌شود؛ بلکه دیگر عواملی که پیش از این به سنگ‌اندازی در کار مناطق مشغول بوده و هستند، توان بیشتری خواهند یافت.

علاوه بر تقلیل جایگاه مناطق آزاد در پی آنچه اکنون رخ داده، باید انتظار داشت که دور تازه‌ای از تغییرات مدیریتی در مناطق آغاز شود. مهم‌تر اینکه این تغییرات ناشی از رقابت‌های جناحی طیف‌هایی است که به شکل پنهان و روشن در کابینه و حتی مجلس جریان دارد. کافی است به سرگذشت یک‌سال اخیر دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نظر کنیم. «سعید محمد» از قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) بر مسند مدیریت دبیرخانه شورایی تکیه زد. در این مدت او به تغییر و جابه‌جایی مدیران منطقه پرداخت و برنامه‌های خود را در این‌باره به اجرا گذاشت. این درحالی بود که مناطق مجبور به تحمل پیامدهای تغییر در مدیریت‌های خود شدند. خوب یاد باد و مشغول به کار بود و سرمایه‌گذاران در مناطق نیز رفته‌رفته خود را با رویکرد مدیریتی جدید هماهنگ کرده بودند اما دوباره اوضاع تغییر کرد و مدیریتی تازه با رویکردی که پیامدهای آن را در آینده‌ای نه‌چندان دور می‌توان تجربه کرد، بر سر کار آمده است. در چرایی این تغییر، دلیل روشنی که توجیه‌گر اوضاع نزد سرمایه‌گذاران خسته از تغییرات مداوم باشد، اعلام نشده است. آنچه برای سرمایه‌گذاران و حتی برخی مدیران و کارگزاران بدنه مناطق قابل تفسیر است، این برداشت آمیخته به طنز است که وضع موجود آخرین نتیجه رقابت میان طیف‌هایی است که اکنون در بدنه دولت و مجلس جاخوش کرده‌اند.

به این ترتیب، حالا همه ساختار؛ اعم از مدیران، کارگزاران و سرمایه‌گذاران مناطق باید مدتی بنشینند و ببینند قرار است پس از این چگونه با رویکرد مدیریتی جدید همزیستی کنند. این وضع به معنای ایجاد کندی دوباره در روندی است که باید در خدمت به گردش اقتصاد بحران‌زده کشور عمل کند. طرفه این که سرمایه‌گذاران در مناطق در مدت اخیر با مشکلات مضاعف دیگری نیز دست و پنجه نرم می‌کنند. یکی از این مشکلات که بر کرده سرمایه‌گذاران سنگینی کرده و سبب کاهش رغبت آنان به ادامه کار در مناطق انجامیده، حذف معافیت مالیات بر ارزش افزوده است. این وضع باتوجه به بی‌ثباتی قیمت ارز، هزینه تولید را برای آنان دوچندان می‌کند. سرمایه‌گذاران که با رقم این‌سطور به تفصیل در این‌باره سخن گفته و تأثیر این تصمیم را در کاهش تولید و حتی بروز انگیزه خروج سرمایه‌های خود از مناطق در میان گذاشته‌اند، بر این باورند که به جای تغییرات مداوم مدیریت و حتی جایگاه مناطق آزاد در ساختار دولت، لازم است به رفع مشکلاتی پرداخت که این مناطق را تهی از دورنمای روشن کرده است. در نظر سرمایه‌گذاران و حتی برخی مدیران دلسوخته مناطق آزاد، دولت و به تبع آن حاکمیت لازم است تکلیف خود را با مناطق آزاد روشن کند؛ آیا این مناطق به عنوان نهادی لازم در ساختار اقتصاد کشور شناخته می‌شود و یا واقعیتی است ساخته شده که به هر حال دولت با وجود آن، مجبور به ممانعت است؟ اگر وجود مناطق لازم است، پس شرط کافی آن است که به جای قربانی کردن آن در بازی‌های جناحی، برای رفع مشکلاتش چاره‌اندیشی کرد. اگر هم نهادی است مانده در دست دولت، به روشنی اعلام شود تا سرمایه‌های ریخته شده درون آن برای خود تعیین تکلیف کنند.

مشکل دیگر سرمایه‌گذاران، وعده منسوخ شده‌ای است که در کارویژه تعریف شده برای مناطق آزاد تأثیر تخریبی دارد. این وعده به سرمایه‌گذاران بود که در صورت حضور در این مناطق از معافیت مالیاتی ۲۰ ساله برخوردار خواهند شد؛ اما حالا به آنان گفته شده به‌زودی تنها ۱۰ سال معافیت خواهند داشت. به عبارت روشن، به غیر از کمبود در زیرساخت‌های لازم برای تسریع در کار مناطق آزاد و به‌ویژه در بخش صنعتی، اکنون سرمایه‌گذاران در وضعی قرار گرفته‌اند که با اوضاع در سرزمین اصلی تفاوت چندانی ندارد. از این‌رو ترجیح برخی از آنان، تعطیلی کار و خروج سرمایه‌هاشان از مناطق آزاد است.

مشکلات جاری در مناطق آزاد درحالی است که تا پیش از این مدیریت دبیرخانه آن زیر نظر مستقیم رئیس‌جمهوری بود. به دیگر سخن، جایگاه مناطق آزاد در ساختار دولت به‌گونه‌ای بود که مدیریت دبیرخانه شورایی در موضعی پایاپای با دیگر وزارتخانه‌ها و مدیران محلی به تعامل می‌پرداخت. حالا با تغییر جایگاه دبیرخانه از نهاد ریاست جمهوری و انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی، مشکلات در چانه‌زنی با ساختار بوروکراسی دوچندان می‌شود. آیا در این صورت می‌توان دورنمای روشنی را برای مناطق آزاد تصور کرد؟ «احسان خاندوزی» که بر مستند وزارت امور اقتصادی و دارایی تکیه دارد و از هفت‌سال پیش که در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی برای این اتفاق تلاش کرده و اکنون به مراد خود دست یافته است، می‌تواند پاسخگوی وضعی است که مسئولیت آن به طور مستقیم متوجه اوست؟ مناطق آزاد را تهی از دور نما نکنیم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم
بیان داشت:

از تامین آب شرب تا طرح مسکن جوانان
در جهت تحقق توسعه متوازن جزیره قشم

صفحه ۸ را بخوانید

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی
اظهار داشت:

افزایش ۲۶ درصدی سرمایه‌گذاری
در منطقه آزاد انزلی

صفحه ۳ را بخوانید

مهدی کشاورز در مراسم امضاء تفاهم‌نامه
همکاری با فدراسیون فوتبال اظهار داشت:

آمادگی جزیره کیش جهت ایجاد
پایلوت صنعت فوتبال در کشور

صفحه ۲ را بخوانید

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش انجام گرفت: **افتتاح نخستین بیمارستان دامپزشکی فوق تخصصی جنوب کشور در کیش**

نخستین بیمارستان فوق تخصصی دامپزشکی جزیره کیش با امکانات و تجهیزات کمیاب در سطح کشور، به مناسبت گرامیداشت روز کیش، با حضور رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش افتتاح شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش درخصوص با افتتاح بیمارستان فوق تخصصی دامپزشکی که با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی محقق شده است، گفت: ساخت این بیمارستان، گام ارزشمندی در حوزه سلامت جزیره و تسهیل درمان انواع گونه‌های حیوانی در کیش و واکسیناسیون آنها جهت جلوگیری از شیوع بیماری‌هایی که با منشأ حیوانی، موثر واقع خواهد شد. مهدی کشاورز تصریح کرد: سازمان منطقه آزاد کیش از تمام پروژه‌های همراه با توسعه متوازن در جزیره حمایت می‌کند. همچنین، ضیا بارچی‌پور جراح، دامپزشک و سرمایه‌گذار این طرح در این مراسم گفت: این مجموعه علاوه بر حیوانات خانگی، به تمام گونه‌های حیوانات، پرندگان، آبیان، حیوانات وحشی و اهلی، اسب، شتر و گوسفندان در امر واکسیناسیون نیز خدمات ارائه می‌دهد.

گفتنی است، این مجموعه در زمینی به مساحت ۱۳۰۰ مترمربع با زیربنایی بالغ بر ۵۰۰ مترمربع در دو طبقه ساخته شده است و ارزش ریالی سرمایه‌گذاری در این طرح ۵۵۰ میلیارد ریال عنوان شده که فرصت‌های جدید شغلی برای ۱۲ نفر را فراهم کرده است.

سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد:

تشکیل ستاد توسعه

گردشگری با هدف رونق

جزیره کیش

مشاور و سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از تشکیل ستاد توسعه گردشگری کیش متشکل از ۱۶ نماینده مردم و بخش خصوصی خبر داد.

رضا شامیچ در مراسم رونمایی از نقشه جامع گردشگری کیش با تشریح جزئیات طرح و سناریوهای مختلف در این حوزه، گفت: بهره‌گیری از نقشه جامع موجب تحول بنیادی گردشگری کیش خواهد شد؛ باید امروز راهبرد خود را در این حوزه تغییر دهیم و به سمت گردشگری گوشه‌ای به عنوان رویکردی رایج در دنیا سوق پیدا کنیم.

وی افزود: براساس یک مدل استاندارد بین‌المللی می‌توانیم تحت عنوان «تی‌ای‌ام»، رویکرد در حوزه گردشگری داشته باشیم و با مدیریت قوی در اجرای این طرح، می‌توان به سمت گردشگری پررونق حرکت کرد.

سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت: شرایط کنونی نقطه اعلاام یک هشدار برای همه ما جدی است و در صورتی که مزیت‌ها نوسازی نشود و نگاهی کالان به این حوزه نداشته باشیم، اتفاقات جبران‌ناپذیری را شاهد خواهیم بود. شامیچ تصریح کرد: براساس مدل گردشگری «تی‌ای‌ام» انواع گردشگری، سهم کیش از آنها و فرصت‌سازی‌ها در این منطقه تحلیل و مطالعه شده و تجربیات موفق دنیا نیز در این امر مدنظر قرار گرفته است، به عنوان مثال ارزش افزوده برای این منطقه به همراه دارد.

به گفته سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش؛ براساس مطالعات انجام شده، میزان جذب گردشگر و امکان برگزاری رویدادها در هر یک از انواع گردشگری با عنوان گردشگری غذا، فرهنگی، خرید، صنعتی، ورزشی، همایش، آموزشی، دانش‌بنیان، خانواده، گردشگری سبز، پزشکی، تندرستی، مذهبی، گردشگری سالمندی، دریایی ساحلی و گردشگری نمایشگاهی نیز تحلیل شده و اسناد پشتیبان آن موجود است.

وی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، ظرفیت‌برپایی رویدادها و ظرفیت جذب گردشگر در هر یک از انواع گردشگری را نیز تشریح کرد.

شامیچ اظهار کرد: جمع‌بندی این ظرفیت‌ها ورود حدود ۲ میلیون نفر به جزیره کیش از طریق گردشگری تخصصی و ویژه است. مشاور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از اولویت‌بندی اجرای انواع گردشگری در کیش خبر داد و گفت: نخستین اولویت ما در جزیره کیش، گردشگری خرید است که فعالیت‌های خوبی نیز به دستور مهندس کشاورز در مواردی چون کاهش بهای تمام‌شده کالا صورت گرفته تا کالای باکیفیت با قیمت مناسب در این منطقه عرضه شود.

وی افزود: انواع گردشگری سبز، غذا، خانواده، پزشکی و تندرستی در درجه دوم اولویت هستند؛ چراکه باید ما زیرساخت و ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری آنها را ایجاد و توسعه دهیم تا اجرائی آن با مشکل مواجه نشود؛ خروجی اجرای این نقشه در نهایت این است که ظرفیت برگزاری ۱۶ رویداد سالانه در کیش وجود خواهد داشت.

شامیچ با اشاره به ۸۱ فرصت سرمایه‌گذاری شناسایی شده در نقشه جامع، بیان داشت: یه‌زودی فرصت‌های شناسایی شده در این نقشه بر روی سامانه سرمایه‌گذاری‌ها برای اطلاع عموم بارگذاری خواهد شد.

سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از تشکیل ستاد توسعه گردشگری منطقه آزاد کیش خبر داد و گفت: در نهایت برای این ۱۶ نوع گردشگری، یک ستاد توسعه گردشگری با ۱۶ کرسی تشکیل می‌شود و هر نوع گردشگری یک نماینده از بخش خصوصی، جوامع مردم خواهد داشت تا بتوانیم جزیره را از نوسازی، وی گفت: هدف ما در حوزه گردشگری مشخص شده و تقسیم کارها بر همین اساس بین مسئولان هر حوزه انجام می‌شود؛ همچنین ارزیابی برای جذب میزان گردشگر، مشخص و شفاف شده است که تمام این موارد هدفمند شدن سرمایه‌گذاری‌ها را به دنبال خواهد داشت.

به گفته مشاور و سرپرست اداره کل حوزه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش؛ نتیجه اجرای این طرح، جذب گردشگر از طریق رویدادهای متنوع، ارتقا برند کیش در حوزه‌های تخصصی و قرار گرفتن رویدادها در تقویم گردشگری است که موجب می‌شود آژانس‌های گردشگری نظام‌مند شده و برای ۲ تا ۳ سال آینده برنامه‌ریزی کنند؛ این موضوع به رونق اقتصاد گردشگری کیش کمک شایانی می‌کند و امکان تنظیم‌گری رویدادها برای جذب بهتر گردشگر فراهم می‌گردد.

مهدی کشاورز در مراسم امضاء تفاهم‌نامه همکاری با فدراسیون فوتبال اظهار داشت:

آمادگی جزیره کیش جهت ایجاد پایلوت صنعت فوتبال در کشور

و در عه‌ام دوم سال، در جزیره کیش برگزار گردد.

رئیس فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران: **نقش موثر جزیره کیش در توسعه پایدار ورزش فوتبال**

همچنین، رئیس فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران در این مراسم، برگزاری المپیاد ورزشی فوتسال جوانان کشور «استعدادی تیم‌ملی فوتسال زیر ۲۰ سال» با نام کیش‌کاپ را اقدامی ارزشمند برای شناسایی ظرفیت استان‌های کشور عنوان کرد.

مهدی تاج در مراسم انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان سازمان منطقه آزاد کیش و فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران با محوریت برگزاری المپیاد ورزشی فوتسال جوانان کشور «استعدادی تیم‌ملی فوتسال زیر ۲۰ سال» با نام کیش‌کاپ که در سالن اجتماعات سازمان برگزار شد، ظرفیت استان‌های کشور را موتور محرکه توسعه فوتبال ایران معرفی کرد.

وی با بیان این که برخی از استان‌ها از ظرفیت‌های خوبی در حوزه فوتبال برخوردار هستند، گفت: سازمان منطقه آزاد کیش با همکاری فدراسیون فوتبال نخستین بار برای استعدادیابی فوتبال ساحلی و فوتسال می‌تواند نقش مهمی در توسعه پایدار این ورزش نقش آفرینی کند.

رئیس فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران فوتسال ساحلی و فوتبال کشور را دارای مزیت‌های فراوانی در این دو رشته برشمرد و افزود: با اندک سرمایه‌گذاری و یک برنامه منون می‌توانیم نقش بسزایی در این حوزه ایفا کنیم.

تاج در بخش دیگری از سخنان خود اظهار داشت: جزیره کیش می‌تواند نقش موثری در برگزاری و اعزام افراد و هواداران به جام‌جهانی داشته باشد.

رئیس فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران در پایان خاطرنشان کرد: منطقه آزاد کیش محل مناسبی برای تردد و استفاده از امکانات رفاهی مقرون به‌صرفه برای هواداران جام‌جهانی است؛ چراکه کیش رویکردی ورزش محور در سیستم ورزشی کشور دارد.

عضو هیات رئیسه فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران:

قابلیت ارتقاء نخستین المپیاد فوتسال «کیش‌کاپ» در سطح بین‌المللی

عضو هیات رئیسه فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران از استقبال برنامه توسعه و گسترش نخستین المپیاد فوتسال «کیش‌کاپ» خبر داد که در سال‌های آینده می‌توان آن را در سطح بین‌المللی برگزار کرد.

احسان اصولی در مراسم انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان سازمان منطقه آزاد کیش و فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران؛ از رویکرد توسعه‌محوری و حمایت‌های فدراسیون فوتبال کشور خبر داد.

وی، ضمن قدردانی از همکاری و حمایت سازمان منطقه آزاد کیش، با مذاکرات انجام شده خوشبختانه امروز شاهد عملیاتی شدن این اقدام مهم در جزیره کیش هستیم.

عضو هیات رئیسه فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران، فعال کردن استان‌ها به‌ویژه استان‌های محروم کشور را یکی از ویژگی‌های بارز این تفاهم‌نامه براساس نیاز موجود در فضای استعدادیابی کشور عنوان کرد و اظهار داشت: برخی از استان‌ها، تیم در لیگ‌های کشوری ندارند و این اقدام ارزشمند می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در مراسم «روز کیش» عنوان کرد:

نقش آفرینی کیش به عنوان یک نماد و شهر آرمانی در کشور و منطقه

ظرفیت‌های طبیعی کیش برای پیشرفت و تحول نیازمند مشارکت همه‌جانبه مردم است، گفت: مشارکت مردم و جذب سرمایه‌گذار با کاهش فرآیندهای اداری، تأثیر بسزایی در رونق کیش دارد.

شیخ یعقوب شمس اظهار داشت: جذب استعدادهای برتر و الهام‌بخش، نوآوری و خلاقیت در جذب ایده‌ها از سرزمین اصلی می‌تواند علاوه بر تقویت کیش، موجب رونق اقتصاد ملی شود.

گفتنی است: رونمایی از تمپر یادبود کیش، رونمایی از کتاب نمایانگر فرهنگ و اجتماعی جزیره کیش، تجلیل از مدال آوران رشته‌های مختلف ورزشی، استندآپ کمدی، رقص‌های آیینی و سنتی، اجرای علبیضا اختفاری از جمله برنامه‌های پیش‌بینی شده در این رویداد بود.

شایان ذکر است، در این مراسم مسئولان سازمان منطقه آزاد کیش، محمود لیبی مدیرعامل شرکت ملی پست ایران، ائمه جماعات مسولان نظامی و انتظامی کیش نیز حضور داشتند.

کشاورز تأکید کرد: با اجرای این طرح و ۸۱ فرصتی که برای بخش خصوصی به وجود می‌آید، تلفیقی معنایی، مفهومی و شکلی با طرح جامع ساماندهی سواحل شکل خواهد گرفت تا ۵۸۰ رویداد در سال برگزار گردد.

به گفته مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش: در «طرح قطر» به بخش خصوصی محول می‌شود؛ سازمان نیز حمایت صدرصدی برای هماهنگی با دستگاه‌های بالادستی را دریغ نخواهد کرد.

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش صورت پذیرفت:

رونمایی از سامانه اطلاع‌رسانی رویدادها و نقشه جامع جزیره کیش

موقعیت برای کیش را تشریح کردند؛ در این زمینه نیز برنامه عملیاتی و نقشه اجرایی داریم که در بازه زمانی مشخص انجام می‌شود.

کشاورز در تکمیل این مطلب گفت: تحقق اهداف توسعه‌ای در گرو اتحاد بین بخش دولتی و خصوصی است.

وی با تأکید بر اینکه اصناف کیش ستون‌های اقتصادی و اعتبار جزیره هستند، افزود: نگاه ما تنها نظارتی است و کنترل‌ها برعهده بخش خصوصی خواهد بود؛ توجه داشته باشیم که به نگاه تمدنی و برتر دست نمی‌یابیم مگر با مشارکت و تلاش بی‌وقفه در کنار یکدیگر؛ بر همین اساس ما با کمک بخش خصوصی در دوره‌ای ۲ تا ۳ ساله باید به نتایج مطلوب برسیم و قطعاً خواهیم رسید.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش اظهار نمود: طبق برنامه‌ریزی‌ها، سازمان و بخش خصوصی در کنار هم اتفاقات خوبی رقم خواهند زد و صدرصد اجرا به بخش خصوصی محول می‌شود؛ سازمان نیز حمایت صدرصدی برای هماهنگی با دستگاه‌های بالادستی را دریغ نخواهد کرد.

گفت: جهت تحقق هر اقدامی برای توسعه و پیشرفت جزیره کیش باید به صورت مستقیم یا غیرمستقیم نیازهای گردشگری را مدنظر قرار دهیم.

کشاورز با بیان این که صنعت گردشگری موضوعی بسیار مهم و حیاتی در اقتصاد کشور محسوب می‌شود، به بیانات مقام معظم رهبری درخصوص اقتصاد مقاومتی و نقش صنعت گردشگری اشاره کرد و اظهار داشت: ایران جز ۱۰ کشور نخست دنیا با دارا بودن ظرفیت‌های مطلوب حوزه آثار باستانی است، اما متأسفانه در فهرست ۱۰۰ کشور برتر در حوزه صنعت گردشگری دنیا دیده نمی‌شود؛ بنابراین تأکید ما برقدرتمند شدن صنعت گردشگری است.

وی ادامه داد: به همین منظور بارها در جلسات تأکید شده است که در ۲۶۵ روز سال، ۵۵۲هفت و ۱۲ ماه سال نباید فصل رکود داشته باشیم و برنامه‌ریزی باید به‌گونه‌ای باشد که به تعداد روزهای سال رویداد برگزار کنیم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش تصریح کرد: همکاران ما با تحقیق و مطالعه، یک طراحی انجام داده‌اند که در ۱۶ محور، نقطه مطلوب دستیابی به

مراسم رونمایی از سامانه اطلاع‌رسانی رویدادها و نقشه جامع گردشگری کیش، با شعار «ایران قوی، کیش زیبا» در سالن همایش‌های بین‌المللی جزیره کیش برگزار شد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در مراسم رونمایی از دو سامانه اطلاع‌رسانی رویدادها و نقشه جامع کیش، دستیابی به رویکرد تمدنی و برتر را مستلزم تلاش‌های بخش دولتی و خصوصی عنوان کرد.

مهدی کشاورز اظهار داشت: برای تهیه نقشه جامع کیش بیش از ۱۱ ماه با برگزاری جلسات مستمر از تعداد بیش از ۳۰۰ مقاله بین‌المللی که حدود ۲۰۰ مقاله مربوط به سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ بود، برای طراحی هرچه بهتر نقشه گردشگری کیش استفاده شده است.

وی افزود: تمام زحمات و تلاش‌های مدیران گذشته قابل تقدیر است، اما عدم توجه به رویکرد علمی و توازن توسعه، موجب مغفول ماندن ظرفیت‌های بسیاری شده است. رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش در رابطه با دو چشم‌انداز گردشگری و تجاری-مالی در این منطقه

کشور، محل مناسبی برای تردد و استفاده از امکانات اقامتی و رفاهی مقرون به‌صرفه برای هواداران مسابقات جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر است و با راه‌اندازی مسیر پروازی به قطر قطر، جزیره کیش می‌تواند برای میزبانی از هواداران این رویداد بزرگ، نقش مهم و ارزشمندی ایفا نماید.

هشتم آذرماه، از میاد کیش به دوحه و از دوحه به کیش با ارائه خدمات شایسته و تسهیل تردد هواداران تیم‌ملی ایران در مسابقات جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر فراهم شده است.

لازم به ذکر است، منطقه آزاد کیش با رویکرد ورزش محور در سیستم ورزشی

با پیگیری‌های ویژه مهدی کشاورز رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و با همکاری رئیس سازمان هواپیمایی کشور؛ هواپیمایی ایران‌ایر مسیر پروازی از کیش به دوحه را برای هواداران تیم‌ملی ایران در مسابقات جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر راه‌اندازی کرد.

با پیگیری‌های ویژه مهدی کشاورز رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و با همکاری رئیس سازمان هواپیمایی کشور؛ هواپیمایی ایران‌ایر مسیر پروازی از کیش به دوحه را برای هواداران تیم‌ملی ایران در مسابقات جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر راه‌اندازی کرد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

افزایش ۲۶ درصدی سرمایه گذاری در منطقه آزاد انزلی

سال قبل که ۴۲ شرکت ثبت شده بود، رشدی ۱۹ درصدی دارد.

وی اضافه کرد: امسال یک هزار و ۲۹۰ مجوز فعالیت اقتصادی صادر شده که این رقم در مقایسه با سال گذشته هزار و ۲۲ مجوز، ۲۶ درصد افزایش یافته است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد انزلی میزان صادرات حاصل از تولید را نیز در ۷ ماه گذشته، ۱۲،۷۶ میلیون دلار اعلام کرد و گفت: در سال ۱۴۰۰ صادرات حاصل از تولید منطقه آزاد انزلی ۹،۳۲ میلیون دلار بود و این منطقه توانست در این شاخص به رشد ۳۷ درصدی دست یابد.

فرهادی تصریح نمود: از ابتدای امسال هم ۱۵۹،۹ میلیون دلار صادرات به سرزمین اصلی در منطقه آزاد انزلی انجام شده است که این رقم در مدت مشابه سال قبل، ۱۳۰،۳ میلیون دلار با رشد ۲۳ درصدی بوده است.

وی همچنین گفت: امسال ۱۸۶،۶۴ میلیون دلار صادرات از مسیر منطقه آزاد انزلی صورت گرفت که در مقایسه با ۱۰۰،۱۲ میلیون دلار سال ۱۴۰۰، این شاخصه با ۸۶،۴ درصد رشد همراه بوده است.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در بخشی

گذشته از منطقه آزاد انزلی ۲۷۴،۱ میلیون دلار صادرات مجدد انجام شد؛ در حالی که این مقدار در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۱۴،۶۶ میلیون دلار بود.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی میزان سرمایه گذاری خارجی از ابتدای سال را نیز ۲۸ میلیون دلار اعلام و اظهار کرد: این مقدار در سال ۱۴۰۰، ۴۶ میلیون دلار بوده است.

به گفته فرهادی: طی این مدت در منطقه آزاد انزلی، ۵۰ شرکت ثبت شده که در مقایسه با

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی گفت: از ابتدای امسال تاکنون در این منطقه ۲۲ هزار و ۹۲۰ میلیارد ریال سرمایه گذاری ایرانی محقق شده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۲۶ درصد رشد دارد.

عیسی فرهادی عنوان کرد: این میزان سرمایه گذاری در سال ۱۴۰۰، ۱۸ هزار و ۲۳۴ میلیارد ریال بوده است.

وی در ادامه از رشد ۱۳۹ درصدی صادرات مجدد در این منطقه خبر داد و افزود: طی ماه‌های

کشتی، این مقدار ۱۹ درصد رشد یافته است. رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در پایان با اشاره به افزایش ۹۲،۸ درصدی تعداد کشتی‌های صادره از بندر کاسپین خاطرنشان کرد: از ابتدای امسال تاکنون ۲۷ فروند کشتی از بندر کاسپین کالا صادر کرده اند که در این مدت ۱۶۶ تی‌ای‌یو کانتینر نیز به بندر کاسپین وارد و ۷۱۲ تی‌ای‌یو کانتینر از این بندر صادر شده‌اند که به ترتیب رشدی ۵۲،۶ و ۱۹۸ درصدی داشته است.

از سخنان خود نیز با اشاره به رشد ۲۵۷ درصدی بارگیری از بندر کاسپین طی سال جاری، اذعان داشت: تاکنون ۳۲ هزار و ۹۴۰ تن کالا از بندر کاسپین بارگیری شده؛ در حالی که این رقم در سال ۱۴۰۰ معادل ۹ هزار و ۱۲ تن بوده است. فرهادی تصریح کرد: همچنین ۲۰۴ هزار و ۷۰۶ تن کالا در بندر کاسپین تخلیه شد که این مقدار رشدی معادل ۲۷،۷ درصدی را نشان می‌دهد. تعداد کشتی‌های وارد و نیز ۷۵ فروند بود که در مقایسه با سال ۱۴۰۰ و ورود ۶۳ فروند

در دیدار سرپرست سازمان جهاد دانشگاهی گیلان با عیسی فرهادی مطرح شد: تشکیل اتاق فکر با حضور مراکز علمی در منطقه آزاد انزلی

گفتنی است، اجرای مشترک طرح‌های تحقیقاتی و خدمات تخصصی، استفاده از پتانسیل امکانات علمی و اجرایی طرفین جهت افزایش سطح فعالیت‌ها، استفاده از ظرفیت پژوهشکده محیط زیست جهاد دانشگاهی جهت پایش دوره‌های صنایع مستقر در محدوده منطقه آزاد انزلی، طراحی و برگزاری دوره‌ها و سمینارهای تخصصی و مهارتی در حوزه‌های مرتبط با استفاده از ظرفیت‌های اطلاع‌رسانی طرفین جهت انعکاس خدمات، تهیه و تدوین استانداردها و دوره‌های مهارتی و تخصصی تکمیلی به منظور به‌روزرسانی

سازمان منطقه آزاد انزلی دیدار و گفت‌وگو کرد. عیسی فرهادی در این دیدار ضمن استقبال از توسعه همکاری‌ها با مراکز علمی، اولویت همکاری را با مجموعه جهاد دانشگاهی اعلام نمود و تاکید کرد: این مرکز با توانمندی‌های علمی و با کار جهادی می‌تواند راهگشای بسیاری از چالش‌ها باشد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی، تشکیل اتاق فکر با حضور مراکز علمی به‌ویژه جهاد دانشگاهی در منطقه آزاد انزلی را از برنامه‌های خود در این منطقه اعلام نمود.

دکتر حمیدرضا مسکنی سرپرست سازمان جهاد دانشگاهی گیلان در راستای افزایش همکاری‌های دوسویه به منظور توسعه فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی با عیسی فرهادی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل

و ارتقای مهارت منابع انسانی، از مهم‌ترین مباحث گفت‌وگوی سرپرست سازمان جهاد دانشگاهی گیلان و رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در زمینه توسعه همکاری دوجانبه بود.

در بازدید رایزن بازرگانی ترکیه از منطقه آزاد انزلی عنوان شد:

توسعه تعاملات تجاری میان منطقه آزاد انزلی و مناطق آزاد ترکیه

توسعه همکاری بین منطقه آزاد انزلی و مناطق آزاد ترکیه در راستای افزایش تعاملات تجاری را اعلام کرد و گفت: منطقه دارای ظرفیت مناسبی به منظور فعالیت سرمایه‌گذاران کشور ترکیه در حوزه تجارت است. «طاهر دیگلی» در پایان خاطرنشان کرد: ظرفیت‌های موجود در این منطقه را به سرمایه‌گذاران کشور ترکیه معرفی خواهیم کرد و امیدواریم بتوانیم در حوزه‌های مختلف شاهد افزایش همکاری‌های دوجانبه باشیم. گفتنی است، بازدید از ظرفیت‌های مجتمع بندری کاسپین، پایان بخش سفر رایزن بازرگانی ترکیه به منطقه آزاد انزلی بود.

طبق قوانین مناطق آزاد به سرمایه‌گذاران خارجی اشاره و اظهار نمودند: طبق قوانین، کلیه مزایا و معافیت‌های قانونی که در اختیار مناطق آزاد قرار دارد به سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی ارائه خواهد شد تا با کمترین بوروکراسی اداری، فعالیت اقتصادی خود را دنبال کنند و با توجه به پایین بودن قیمت انرژی و بهره‌مندی از نیروی کار متخصص بسیاری از کشورها، این منطقه را به عنوان محل سرمایه‌گذاری و بستر صادرات به کشورهای حاشیه دریای خزر و اروپایی انتخاب کرده‌اند.

برخوردار است. امین افقی با اشاره به فراهم‌سازی ظرفیت‌های افزایش مبادلات تجاری از سوی مقامات دو کشور افزود: یکی از راهکارهای توسعه مبادلات تجاری، تقویت کریدور چین، قزاقستان، ایران و کریدور سنترال بوده و کشور ترکیه می‌تواند به عنوان حلقه واسطه بین کشورهای اروپایی و کشورهای حوزه خزر فعالیت کند. در ادامه این نشست، مهدی کاظمیان مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل و جواد کشلی مدیر جذب سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد انزلی به ارائه مشوق‌ها و معافیت‌های قانونی

«طاهر دیگلی» رایزن بازرگانی کشور ترکیه در ایران با حضور در منطقه آزاد انزلی، با معاونین و مدیران سازمان منطقه آزاد انزلی دیدار و پیرامون توسعه همکاری‌ها دوجانبه تبادل نظر کرد.

در این نشست، معاون امور بندری و حوزه خزر سازمان منطقه آزاد انزلی با تشریح ظرفیت‌های موجود در این منطقه به منظور توسعه مبادلات تجاری، بیان کرد: منطقه آزاد انزلی به لحاظ قرارگیری در موقعیت جغرافیایی ممتاز به عنوان شاهراه تجارت در بین کشورهای همسایه شناخته شده و این منطقه از ظرفیت دو بندر بزرگ و قدیمی انزلی و بندر نوین کاسپین

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار کرد:

لزوم برنامه‌محوری در اجرای اقدامات حوزه‌های سازمان منطقه آزاد انزلی

لازم صورت گرفت. گفتنی است، عیسی فرهادی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این جلسه با تاکید بر برنامه‌محوری در اقدامات آتی، نسبت به تدوین برنامه‌های مرتبط با دهه فجر انقلاب اسلامی و تمهیدات لازم جهت برنامه‌های نوروز و پذیرش گردشگران نوروزی در جلسات آتی تاکید نمود.

به ریاست عیسی فرهادی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی و با حضور معاونین و مدیران مستقل سازمان، جلسه شورای معاونین سازمان منطقه آزاد انزلی برگزار شد.

براساس این گزارش، در این نشست که به بررسی مسائل جاری سازمان پرداخته می‌شود، هریک از اعضاء موارد مرتبط با حوزه فعالیت کاری خود را اعلام و تصمیم‌گیری

به منظور نظارت میدانی از طرح‌های توسعه‌ای سطح منطقه صورت گرفت:

بازدید مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی پروژه‌های سرمایه‌گذاری منطقه

درحال احداث «پارک آبی و شهر بازی سرپوشیده و هتل ۵ ستاره» از دیگر برنامه‌های بازدید عیسی فرهادی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی و هیات همراه بود.

دنیامالی نماینده مردم شهرستان بندر انزلی در مجلس شورای اسلامی و مدیران شهرک صنعتی صورت گرفت. گفتنی است، در ادامه بازدیدها، دو پروژه گردشگری

به عمل آورد. براساس این گزارش، بازدید از شهرک صنعتی شماره یک منطقه و طرح‌های توسعه‌ای شهرک، از نخستین برنامه‌های بازدید بود که با حضور احمد

عیسی فرهادی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی به همراه معاونین اقتصادی و سرمایه‌گذاری و فنی و زیربنایی این سازمان، به منظور نظارت میدانی از طرح‌های توسعه‌ای سطح منطقه بازدید

عدم اجرای تفویض اختیار و تبعات آن بر سرمایه‌گذاران

یادداشت:

میثم اکبری نژاد
فعال اقتصادی و سرمایه‌گذار

مناطق آزاد تجاری-صنعتی به عنوان پیشران اقتصادی کشور و پس از فراز و فرودهای فراوان ناشی از دیدگاه‌های دولت‌ها در سال‌های گذشته، شاهد اتفاقات فراوانی بوده‌اند که مهم‌ترین آنها در طی دوران جنگ اقتصادی آمریکا، نمایان گردید و مناطق آزاد ایرانی کارایی و توانمندی خود را نشان دادند. قانونگذار محترم با علم و اطلاع از تجربیات مناطق آزاد جهان، وظایفی را برای این بخش از سیستم اقتصادی کشور ترسیم نمود که هدف اصلی آن توسعه صادرات و سرمایه‌گذاری، به‌ویژه سرمایه‌گذاری خارجی می‌باشد.

یکی از مهم‌ترین مواد این قانون که موجب اعمال اختیارات مدیریتی و تثبیت فرآیندهای کاری و ثبات برنامه‌ریزی می‌شود، ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور می‌باشد. به موجب این ماده، مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از دولت، بالاترین مقام منطقه متبوع خود محسوب شده و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق، به غیر از وظایف نهادهای امنیتی و دفاعی برعهده مدیران سازمان‌ها می‌باشد.

متأسفانه در سال‌های گذشته تحقق این بخش از قانون در مناطق با مشکلات زیادی مواجه گردیده و تبعات ناشی از آن نیز گریبان‌گیر بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران فعال در مناطق آزاد شده است.

عدم آشنایی دستگاه‌های دولتی با قوانین مناطق آزاد و استنباط‌های شخصی مجریان دولتی، نگاه یکسویه به فعالیت‌ها و فعالین اقتصادی و فراقکتی عوامل مختلف در دستگاه‌های دولتی و غیردولتی و نهادهای حاکمیتی، عدم پیگیری کافی از سوی دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و عدم اهتمام دولت و دستگاه‌های دولتی در اجرای قانون، موجب گردیده که هر از چند گاهی چالش‌های جدید برای فعالین اقتصادی بوجود آید. موضوعات مربوط به قوانین مالیاتی، تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی واردات و صادرات، تنظیم آیین‌نامه‌های گمرکی و سایر موضوعات جاری که عموماً با قوانین مناطق آزاد مغایرت داشته و به نوعی بدعهدی و بی‌تعمدی دستگاه‌های حاکمیتی کشور در قبال وظایف خود و قوانین وضع شده تلقی می‌شود، فقط بخشی از این مشکلات است.

هر کدام از موارد فوق برای فعالان اقتصادی، بار مالی جدیدی بوجود آورده و آنان را در قبال قراردادهای و مسئولیت‌های پذیرفته شده‌شان در قبال طرف‌های تجاری ضعیف نموده و موجب بروز زیان‌های هنگفتی گردیده است. ضروری است کلیه دستگاه‌های حاکمیتی، به‌ویژه دولت محترم و دبیرخانه شورایی مناطق آزاد به قوانین وضع شده و تعهدات داده شده به فعالین اقتصادی، توجه نموده و وظایف خود را به‌درستی انجام دهند. ایجاد هر بار مالی جدید برای فعالین اقتصادی یقیناً تبعاتی به دنبال دارد و اگر به دنبال توسعه پایدار و تثبیت و افزایش اشتغال و رونق اقتصادی هستیم، مسیر طی شده در قبال مناطق آزاد، همانند سایر بخش‌های اقتصادی کشور اشتباه بوده و ضروری است در کوتاه‌ترین زمان ممکن با استفاده از افراد کاردارن و مجرب و نیز تجارب مفید سایر کشورها دنیا، شرایط را عوض کنیم. یقیناً دستگاه‌های دولتی به سادگی این مسئولیت‌ها و وظایف را در مناطق آزاد واگذار نخواهند کرد، لیکن وظیفه دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی است که با پیگیری‌های مجدداً از حقوق قانونی خود و فعالین اقتصادی دفاع نمایند. متأسفانه مجلس شورای اسلامی نیز در همه ادوار بر اعمال قوانین وضع شده در قبال مناطق آزاد، نظارت و پیگیری موثر نداشته و این موضوع نیز خود دلیل دیگری بر صدور دستورالعمل‌های غیرقانونی دستگاه‌های دولتی در قبال مناطق آزاد بوده است.

بخش خصوصی فعال در مناطق آزاد، همیشه به وظایف و مسئولیت‌های قانونی، شرعی و ملی خود در قبال اقتصاد کشور پایبند بوده و به خوبی از عهده آن برآمده است. فراقکتی‌های غیرواقعی درخصوص قاچاق و... نیز در عزم و اراده آنان خللی وارد نکرده است؛ اما انتظار دارند که دولت محترم از حقوق حقه آنان دفاع نموده و به بدعهدی‌ها خاتمه دهد. انتظار دارند مجلس شورای اسلامی که به عنوان مجلس انقلابی از سوی مقام معظم رهبری مزین شده‌اند، به وظایف نظارتی خود عمل نموده و از صدور دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های غیرقانونی جلوگیری نموده و به اعمال قوانین وضع شده، پافشاری نمایند.

بی‌تردید یکی از مهم‌ترین مشکلات سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد، به عدم هماهنگی و تفویض اختیارات از سوی وزارتخانه‌ها در جهت تسهیل امور به مناطق آزاد نمی‌گردد؛ متأسفانه در این سال‌ها صرفاً از مناطق آزاد انتظار می‌رود که توسعه صادرات را پیش بگیرند؛ اما واقعیت آن است که شرایط سرمایه‌گذاری، صادرات و تولید برای فعالین اقتصادی فراهم نیست.

مناطق آزاد شاید به‌واسطه مدیران عامل سازمان‌ها و دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اداره می‌شود، اما این دبیرخانه اکنون زیرنظر وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است که غالباً در تضاد با قوانین چگونگی اداره مناطق آزاد، آیین‌نامه‌های ابلاغ می‌کند و مناطق را ملزم به اجرا و تبعیت از آن می‌کند؛ این درحالی است که همان قانون به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد اجازه داده است که در تصمیمات خود به صورت مستقل عمل کنند؛ اما سرزمین اصلی و مسئولان حاضر به سپردن مدیریت به مناطق آزاد به صورت عملی و واقعی نیستند و همه چیز صرفاً روی کاغذ نوشته شده است.

البته در این میان برخی معتقدند که چون همه زیرساخت‌ها و امکانات در مناطق فراهم نیست و مناطق آزاد براساس اهداف مورد انتظارشان پیش نرفته‌اند، لذا این تفویض اختیار نمی‌تواند به صورت کامل منطقی باشد. اما واقعیت آن است که همیشه با اما و اگر به مناطق آزاد نگاه کرده‌اند و هیچ‌گاه نگذاشتند قوانین به‌طور کامل اجرایی شود و بعد عملکرد آنان را مورد قضاوت قرار دهند.

باید اذعان داشت که مشکلات در مسیر توسعه اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری، ارتباطی به زیرساخت‌ها در شرایط کنونی ندارد؛ بلکه برعکس، به عدم ایجاد بستر مناسب درخصوص تفویض اختیارات به مناطق آزاد بازمی‌گردد که امید می‌رود در دوره جدید این نقیصه عظیم، مرتفع گردد.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی اظهار داشت:

تبدیل مناطق آزاد ایران به یکی از مقاصد سرمایه‌گذاری در سطح ملی و بین‌المللی

وی با اشاره به این‌که وزیر امور اقتصادی و دارایی به بنده تاکید کرده تا منابع درآمدی در مناطق آزاد را تقویت کنیم، اظهار کرد: با تقویت زیرساخت‌ها و بهبود منابع درآمدی که در مناطق برنامه‌ریزی شده، وضع رفاه و معیشت مردم بهتر خواهد شد؛ چراکه معتقد هستیم مناطق آزاد موتورهای برای ارتقای اقتصادی کشور و افزایش رفاه همه مردم هستند که اولین منفعت آن باید به ساکنان بومی مناطق برسد.

مناطق آزاد باید به ریل اصلی بازگردانده شود

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با اشاره به انتقادهای که به برخی کارکردهای مناطق آزاد کشور می‌شود، تاکید کرد: مناطق آزاد باید به ریل اصلی بازگردانده شود، براساس قوانین این مناطق با اهداف خاصی شکل گرفته است که مهم‌ترین آن عبارتند از: تامین مالی خارجی، افزایش تولید و اشتغال، جهش در صادرات، انتقال فناوری و آبدانی مناطق است که متأسفانه در طول این سال‌ها این اهداف آن‌گونه که موردنظر قانونگذار و مسئولان اجرایی بوده، محقق نشده است.

عبدالملکی با بیان این‌که در بند ۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، مجدداً بر اصلاح کارکرد مناطق آزاد تاکید شده است، گفت: کارهای خوبی نیز در این سال‌ها صورت گرفته، به‌طوری‌که نمی‌توان نقش مناطق آزاد در پیشرفت اقتصادی کشور را انکار کرد. وی با تاکید بر اصلاح زیرساخت‌ها در این مناطق اذعان نمود: مباحثی که از سوی بنده در مقام کارشناسی در سال‌های گذشته مطرح شده، این است که مناطق آزاد به ریل اصلی بازگردانده شود و آن کارکردی که مدنظر مسئولان بوده به‌طورجدی پیگیری گردد.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی ادامه داد: بنده چند سال پیش زمانی که قرار بود مناطق آزاد جدید ایجاد شود، در مقام کارشناس عنوان کردم که باید پیش از اضافه شدن مناطق جدید، کارکرد مناطق آزاد فعلی را اصلاح و تکمیل کنیم و اگر اشکالی در برنامه‌ریزی وجود دارد، نظام مدیریتی و احیاناً نظام قانونی آن اصلاح شود و سپس مناطق جدید ایجاد گردد.

عبدالملکی با بیان این‌که بین ۳ تا ۳٫۵ درصد از مساحت اقتصادی مناطق آزاد تشکیل می‌دهد، گفت: طبیعتاً ما انتظار داریم این مناطق برای فعالان اقتصادی امتیازاتی داشته باشد تا شاهد جهش‌هایی در این مناطق و سرمایه‌گذاری خارجی باشیم؛ ولی در آن حد که موردانتظار بوده، اهداف محقق نشده است.

فصل الخطاب در مناطق آزاد «قانون» است

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با تاکید بر اینکه فصل‌الخطاب ما در مناطق آزاد قانون است، تصریح کرد: هنوز هم کسانی هستند که ممکن است به ایجاد مناطق جدید نقد داشته باشند؛ اما چون قانونگذار هفت منطقه جدید را تصویب کرده است، ما وظیفه خود می‌دانیم که براساس قانون این مناطق را ایجاد نماییم.

عبدالملکی در پایان یکی از کارهای اصلی دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را تسریع در کارهای مملاتی بر روی مناطق جدید عنوان کرد و خاطرنشان نمود: بر راندن این طرح‌ها به مرحله عملیاتی، هم اقتصاد کشور و هم مردم منطلی از این فرصت و ظرفیت بهره‌مند خواهند شد؛ چراکه معتقد هستم این مناطق دارای ظرفیت بالایی در جهش تولید، تقویت صادرات و بهبود اقتصادی کشور هستند.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی تصریح کرد:

لزوم اقدام عملیاتی جهت راه‌اندازی مناطق آزاد مشترک ایران و روسیه

در سفر اخیر ما به هندوستان و در مذاکره‌ای که با بزرگترین شرکت سرمایه‌گذاری هندی داشتیم، از همکاری با ایران و روسیه استقبال کردند. نایب رئیس دومای روسیه اظهار کرد: پیشنهاد می‌شود مرکز هماهنگی با حضور منطقه آزاد لوتوس روسیه در مناطق آزاد انزلی و چابهار تشکیل شود تا بتوانیم با تعامل دو کشور، کریدور شمال-جنوب را هرچه سریع‌تر راه‌اندازی کنیم و به بهره‌برداری برسانیم. گفتنی است، در این نشست هر یک از مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد انزلی و چابهار، به ارائه پیشنهادهای برای همکاری‌های گسترده‌تر با مناطق آزاد کشور روسیه پرداختند.

وی با بیان برده است. وی ادامه داد: ممکن است قانونی یک‌زمان تصویب شده و مزیتی را برای مناطق آزاد در نظر گرفته و براساس آن فعال اقتصادی سرمایه‌گذاری کرده است؛ اما بعداً قانون دیگری مصوب و آن مزیت قبلی را کاهش داده یا کم‌رنگ کرده است که این موضوع باید اصلاح و بازنگری شود؛ چراکه نقض حق‌الناس است. عبدالملکی تاکید کرد: در همین راستا جلسه‌ای با فراکسیون مناطق آزاد مجلس شورای اسلامی داشتیم تا لایحه‌ای را در همین رابطه بعد از تصویب دولت به مجلس ارسال کنیم؛ اصلاح قوانین را یکی از برنامه‌های خود می‌دانیم و معتقد هستیم فعالان اقتصادی مناطق آزاد به‌نوعی همکاران ما در دبیرخانه شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی هستند؛ از این‌رو باید از مزیت‌های این مناطق بهره‌مند شوند تا شاهد جذب سرمایه‌گذاری‌هایی بیشتر در این مناطق باشیم. دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در بخش دیگری از سخنان به شفاف‌سازی و مبارزه با فساد در مناطق آزاد اشاره کرد و گفت: در راستای مبارزه با فساد، اقدام بسیار ضروری است؛ یکی بستن منافذ فساد با اجرای سامانه‌های شفافیت و اصلاح قواعد، و دومی برخورد جدی با موارد شناسایی شده فساد. وی با تاکید بر این‌که در برخورد با فساد مداخلات نخواهیم کرد، تصریح نمود: با متخلفان برخورد جدی می‌کنیم و قواعد و الزام‌هایی را برای مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد ابلاغ خواهیم کرد تا با ایجاد سامانه شفافیت، منافذ فساد را مسدود کنند.

تاکید بر بهبود معیشت ساکنان بومی مناطق آزاد

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با اشاره به اولویت دولت سیزدهم برای عدالت‌محوری و بهبود معیشت مردم، گفت: یکی از سخت‌افزارهای ایجاد مناطق آزاد براساس قوانین ناظر، عمران و آبادی مناطق بوده است که در سال‌های قبل نیز شاهد پیشرفت زیرساخت‌ها در این مناطق بوده‌ایم؛ اما در بعضی از مناطق مشکلاتی در حوزه آب و برق و سایر مسائل وجود دارد. عبدالملکی با بیان اینکه اولین گروهی که از مناطق آزاد نفع می‌برد باید مردم بومی این مناطق باشند، افزود: با افزایش سرمایه‌گذاری، رونق‌بخش تولید و تقویت تجارت خارجی، بنگاه‌های اقتصادی فعال می‌شوند و با جذب نیروی کار، افزایش آمار اشتغال، بیکاری در این مناطق کاهش خواهد یافت و شاهد بهبود کیفیت زندگی و معیشت مردم این مناطق خواهیم بود.

وی افزود: برای این‌که مناطق آزاد را بین‌المللی نماییم، باید با تامین زیرساخت‌ها، جنس اقتصاد بین‌المللی این مناطق را به‌اصطلاح جور کنیم، ضمن اینکه موضوع ایجاد مراکز مالی بین‌المللی را در دست مطالعه داریم تا همکاران سریع کار را انجام دهند.

توافقی‌های اولیه با روسیه و ارمنستان جهت ایجاد مناطق آزاد مشترک

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با تاکید بر ایجاد مناطق آزاد مشترک بین ایران، روسیه و ارمنستان بیان داشت: در سفری که با معاون اول رئیس‌جمهور به روسیه داشتیم، توافق‌های اولیه صورت گرفت و مقرر گردید تا در دبیرخانه شورایی عالی طرح اولیه را انجام داده و با دیگر کشورها به اشتراک بگذاریم.

عبدالملکی عنوان کرد: همچنین در چند روز گذشته جلسه‌هایی با مدیران مناطق آزاد روسیه برگزار شد، براین اساس قرار است تا یک خط ترانزیتی ویژه از مسکو تا چابهار در حاشیه دریای عمان برقرار کنیم و با امکانات گمرکی ویژه، صادرات و تجارت بین ایران و روسیه را به‌صورت جهشی افزایش دهیم؛ همچنین از سوی دیگر بحث ترانزیت کالا از خاک ایران به روسیه و کشورهای خلیج‌فارس نیز مطرح است که این امر می‌تواند به تقویت روابط تجاری و اقتصادی منجر گردد.

وی با بیان اینکه ایران به امن‌ترین، باصرفه‌ترین و سریع‌ترین مسیر ترانزیتی کالاهای منطقه تبدیل خواهد شد، گفت: از طریق آب‌های آزاد با کشورهای منطقه ترانزیت را تقویت خواهیم کرد تا سود بالا و ارزش افزوده برای کشورمان در مناطق شمالی و جنوبی و همسایگانمان ایجاد شود. عبدالملکی افزود: مناطق آزاد را به قطب‌های تولید، انتقال فناوری، و جذب سرمایه‌گذاری تبدیل خواهیم کرد؛ زیرا این یک بستر مناسب و الگوی واقعی و عینی از اقتصاد مقاومتی در مناطق آزاد است.

اصلاح قوانین مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی بر اصلاح قوانین مناطق آزاد تاکید کرد و اظهار نمود: یکی از اتفاقاتی که در این دوره باید رقم خورد و جزء برنامه‌ها خواهد بود، اصلاح بعضی از قوانین در مناطق آزاد است؛ گاهی قوانینی تصویب شده است که مزیت‌هایی که قانون چگونگی اداره مناطق آزاد مصوب سال ۱۳۷۲ داشته را کم‌رنگ کرده

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی تاکید کرد: قصد داریم مناطق آزاد کشور را به یکی از مقاصد سرمایه‌گذاری مهم در سطح ملی و بین‌المللی تبدیل نماییم. حجت‌الله عبدالملکی با بیان اینکه یکی از برنامه‌ها، اطلاع‌رسانی درست از طرق مختلف و تقویت شبکه‌های ارتباطی با سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد است، اظهار داشت: گروه‌های زیادی از مسلمانان یا غیرمسلمانان با سرمایه‌های بزرگ در غرب و اروپا هستند که تمایل دارند در ایران سرمایه‌گذاری کنند؛ ولی این فرصت‌ها و مزیت‌های قانونی و سرمایه‌گذاری به‌خوبی برای آنها مطرح نشده است. وی با بیان اینکه بخشی از سرمایه‌گذاران کشورمان، سرمایه‌ها و دارایی‌هایشان را در کشورهای همسایه سرمایه‌گذاری می‌کنند، افزود: با بهبود فضای کسب‌وکار تلاش می‌کنیم تا فرصت بهتری را برای فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران فراهم کنیم تا سرمایه‌هایشان را از کشور خارج نکنند و از مزیت‌های این مناطق بهره ببرند.

ایجاد بیمه و بانک‌های افشور در مناطق آزاد

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با بیان اینکه یکی از راهبردهای اساسی ما در دوره جدید، بین‌المللی کردن مناطق آزاد است، گفت: یکی از قواعد اقتصاد مقاومتی، برون‌گرایی است؛ بنابراین باید تعاملاتمان با شرکای اقتصادی خارجی بهبود پیدا کند تا اقتصاد کشور تقویت شود. در همین راستا، طی چند روز گذشته ریزینی‌هایی را با متولیان مناطق آزاد در کشورهای روسیه و ارمنستان شروع کرده‌ایم تا فرصت‌های ویژه اقتصادی و سرمایه‌گذاری مشترک ایجاد کنیم.

وی از پیگیری ایجاد بیمه و بانک افشور (فرااساحلی) و تالارهای بورس بین‌الملل در مناطق آزاد خبر داد و اذعان نمود: این سه برنامه که از قبل شروع شده است را با جدیت بیشتری پیگیری می‌کنیم. عبدالملکی تصریح کرد: در بحث ایجاد بیمه و بانک‌های افشور توافق‌هایی با بیمه مرکزی و بانک مرکزی صورت‌گرفته است و ما اکنون با تکمیل اساسنامه و طرح‌های توجیهی، در مرحله عملیاتی کردن آنها هستیم؛ همچنین توافق‌های اصلی با شورای عالی بورس انجام شده است تا تالارهای بورس بین‌الملل را در مناطق آزاد مستقر کرده و شاهد گردش مالی قابل‌ملاحظه‌ای باشیم؛ این عوامل باعث کاهش ریسک برای فعالان اقتصادی مناطق آزاد در تعاملات، تجارت خارجی و جذب سرمایه‌گذاران خارجی می‌شود.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: یکی از ماموریت‌های دولت به بنده این است که با روسیه و کشورهای اوراسیا درخصوص مناطق آزاد مشترک اقدام ویژه و عملیاتی انجام شود.

«حجت‌الله عبدالملکی» در دیدار با «سرگئی میلووشکین» مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان روسیه و «الک ساو چنکو» نایب رئیس دومای روسیه، بر تشکیل اتحادیه مشترک مناطق آزاد با کشورهای حاشیه دریای خزر تاکید کردند. وی درخصوص ایجاد منطقه آزاد مشترک با کشور روسیه گفت: در نظر داریم منطقه آزاد مشترکی بین همه کشورهای حاشیه دریای خزر تشکیل دهیم تا این منطقه مشترک محلی برای حضور فعالین اقتصادی ایران همه کشورها شود.

عبدالملکی همچنین بر تسهیل روند تشریفات گمرکی در مناطق آزاد دو کشور تاکید کرد و افزود: آمادگی خود را برای توافقات اولیه جهت تسهیل فرآیند گمرکی در مناطق آزاد دو کشور اعلام می‌کنیم و از سرمایه‌گذاران روسی که علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نفت، گاز و انرژی در مناطق آزاد ایران هستند، استقبال می‌نماییم.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در پایان بر تشکیل کارگروه‌های تخصصی

بین دو کشور تصریح کرد و اظهار داشت: دولت ایران اراده قطعی دارد تا در حوزه ترانزیت امن‌ترین، سریع‌ترین و به‌صرفه‌ترین مسیر را برای روسیه و سایر کشورهای فراهم کند و ماموریت ما در دبیرخانه شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی این است که زمینه‌های لازم را فراهم نماییم.

فعال‌سازی کریدور شمال-جنوب، اولویت همکاری ایران و روسیه

همچنین، مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان روسیه در این دیدار گفت: هدف ما توسعه روابط اقتصادی با سایر کشورها است.

سرگئی میلووشکین، نقاط اصلی تعاملات دو کشور را مناطق آزاد، به‌ویژه انزلی و چابهار عنوان کرد و با اشاره به فرصت‌های همکاری در بسترهای لجستیکی و ترانزیتی، افزود: باید فعال‌سازی کریدور شمال-جنوب در اولویت کاری دوطرف باشد و بهترین سازوکار برای عملیاتی‌سازی آن، ایجاد اپراتور واحد جهت مدیریت حمل‌ونقل در مسیر کریدور با مشارکت ایران و روسیه است.

وی ادامه داد: متضمن می‌کنیم سرمایه‌گذاری‌های مشترک ایران و روسیه به‌تامل هرچه‌بهرترین دو کشور کمک‌کنند.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی اظهار کرد:

ضرورت یکپارچه‌سازی خدمات گمرکی و ترانزیتی ایران با روسیه

محلی برای حضور فعالان اقتصادی این کشورها تبدیل گردد. همچنین، دستیار ویژه رئیس‌جمهور روسیه نیز در این نشست از آمادگی شرکت‌های روسی برای گسترش همکاری با ایران و توسعه خطوط ریلی و ترانزیتی خبر داد. «یگور لوتین» ابراز امیدواری کرد به‌زودی شاهد اعضای یادداشت تفاهم همکاری در زمینه‌های بخش‌های خصوصی دو کشور ایران و روسیه در مناطق آزاد برای توسعه مبادلات و سرمایه‌گذاری‌های مشترک باشیم.

بامدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان توافق شد تا با همکاری مناطق آزاد چابهار، انزلی و دو منطقه آزاد روسیه، خط ترانزیتی امن، سریع و به‌صرفه را برای روسیه و سایر کشورهای حاشیه دریای خزر فراهم کنیم.

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در پایان خاطرنشان کرد: در نظر داریم منطقه آزاد مشترک ایران و روسیه را به‌زودی تشکیل دهیم تا کشورهای حاشیه دریای خزر نیز از منافع و مزایای آن برخوردار شوند و این منطقه به

«حجت‌الله عبدالملکی» در دیدار با «یگور لوتین» دستیار ویژه رئیس‌جمهور روسیه و هیات همراه، به تشریح مشوق‌های مالیاتی و معافیت‌های گمرکی در مناطق آزاد کشور پرداخت و گفت: مناطق آزاد ایران از زیرساخت‌های مناسبی برخوردار هستند و می‌توانند با مزیت‌های قانونی خود به سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی کشورهای روسیه خدمات‌رسان کنند. وی با بیان اینکه هدف ما یکپارچه‌سازی خدمات گمرکی و ترانزیتی بین دو کشور ایران و روسیه است، افزود: در نشست

دبیر شورایی عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، بر یکپارچه‌سازی خدمات گمرکی و ترانزیتی ایران و روسیه تاکید کرد.

از تحویل به تمکین قانون و قوانین بالادستی تا جایگاه مناطق آزاد در دیپلماسی اقتصادی کشور:

واکاوی حکم ایجاد شورای حکم ایجاب شورای دیر خانه و حکم دیر جدید شورای عالی مناطق آزاد

گزارش:

مجدید صیادنورد کارشناس مناطق آزاد

از زمانی که وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی در قالب ابلاغیه‌ای در تاریخ ۲۰مهرماه خطاب به سرپرست دبیرخانه شورای عالی، خواستار تشکیل شورای اجرایی دبیرخانه شده بود، تا ۱۴آبان‌ماه، زمان لازم بود که زعیم مدیریت و راهبری اقتصاد کشورمان در چارچوب اجرای قانون تعدی یافته برنامه ششم توسعه، وزیر سابق تعاون، کار و رفاه اجتماعی را به عنوان دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران منصوب نماید؛ آن هم با متنی که از تغییر رویکرد، راهبردی وزیر و تغییر جایگاه و وزن بازیگران صفحه‌ساز مناطق آزاد خبر می‌داد. به دلیل اهمیت دو حکم صادره و باتوجه به موقعیت حاکم بر وضعیت کنونی اقتصاد سیاسی کشورمان و به تبع آن مناطق آزاد و این واقعیت که مبدأ هر دو حکم متفاوت یک نهاد می‌باشد، در این یادداشت وجه اشتراک، تفاوت و امکان‌سنجی این امر که چه مولفه‌هایی موجب دو متن متفاوت (اگر تفسیر به‌رأی ما منتج به وجود تضاد نباشد) از سوی وزیر محترم اقتصاد دولت سیزدهم گردید، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در ابلاغیه بیستم مهرماه آنچه نمود بیشتری دارد، اجرای تبصره واحده ماده ۲۳ قانون برنامه ششم توسعه است که مجلس یازدهم در جریان تصویب قانون بودجه سال ۱۴۰۱، در بند(ز)، تبصره(۱۸) بر لزوم اعمال آن توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تصریح کرده بود. از سوی دیگر درخصوص فلسفه تشکیل شورای اجرایی دبیرخانه، اظهارنظرهای متفاوتی که وجه اشتراک آنها معطوف به یک طرح قدیمی دکتر خاندوزی در دوران مدیریت بر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و مقطع زمانی نایب رئیسی ایشان در کمیسیون اقتصادی مجلس بود، بیش از پیش به آذهنان متبادر می‌نمود؛ یعنی همان «طرح اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد» که در نخستین بند از این ابلاغیه به عنوان نخستین، مهم‌ترین و بنیادی‌ترین برنامه‌های اعلامی این شورا، مستظهر شده بود: «اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد». البته در مسیر تقلیل این مهم، سایر لوایح پیشنهادی در حوزه مناطق آزاد جهت طرح در هیات دولت و مجلس شورای اسلامی نیز به این مأموریت مهم اضافه شد، که طبیعتاً در ماهیت موضوع خللی ایجاد نمی‌کرد.

آنچه در این میان مایه نگرانی مناطق آزاد (در دو وجه بخش دولتی و بخش خصوصی) شده، مفاد طرح پیش‌نویس اصلاح قانون مناطق آزاد در دوران حضور وزیر محترم در کمیسیون اقتصادی (در سال ۱۳۹۹) و همچنین مصوبه پیشنهاد شده اجرای قانون بودجه و لایحه پیشنهادی اصلاح قانون مالیات کشور (اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱) خطاب به معاون اول رئیس‌جمهور توسط ایشان است که در آنها کاهش میزان معافیت‌های مالیاتی از ۲۰سال به ۵سال، اعمال مالیات در شاخص ارزش افزوده، اخذ تفویض اختیار از رئیس‌جمهور به عنوان رئیس شورای عالی مناطق آزاد در حوزه وزارتخانه متبوع خود و کاهش اعضای شورای عالی؛ از شاخص‌ترین موارد پیشنهادی جهت اصلاح قانون کنونی مناطق آزاد است.

دومین موضوعی که در بررسی بخش‌های مختلف ابلاغیه تشکیل شورای اجرایی دبیرخانه قابل توجه است، غلبه نگاه درون‌دستگاهی و صدور دستور به یک مدیر زیرمجموعه خود است که با عبارت حفظ شخصیت حقوقی مستقل و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، خواستار انتقال کلیه وظایف، اختیارات، ساختار و تشکیلات دبیرخانه به وزارتخانه فوق شده بود؛ طرفه اینکه وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت جلوگیری از چنین تناقضی، سازوکار اصلاح قانون به منظور نیل به این شرح وظایف تعیین شده از سوی مجلس را در دستورکار قرار داده است.

اما کدام موارد در این دسته‌بندی قرار می‌گیرند: ۱) نهایی‌سازی موضوعی و محتوایی مصوبات پیشنهاد جهت طرح در جلسات شورای عالی؛ «درحالی که موضوعات و محتوای مناطق آزاد لزوماً تجمیع شده در وزارت امور اقتصادی و دارایی نیست»؛ ۲) تصویب برنامه‌های سالیانه و بودجه عملیاتی دبیرخانه؛ «این امر هم‌اکنون درحال اجرا می‌باشد،

یعنی نه تنها بودجه مناطق آزاد در قالب برگزاری جلسات کاری توسط دبیرخانه تصویب می‌شود، بلکه بودجه دبیرخانه نیز از محل منابع مالی مناطق آزاد تأمین می‌گردد. سؤال اینجاست آیا تصویب کدام یک از این دو مدنظر است؟»

وضع ضوابط و شیوه‌نامه انتصابات و عزل مدیران در مناطق «مگر هم‌اکنون چنین آیین‌نامه‌ای وجود ندارد؟ یا اینکه تطبیق آن براساس مدل درحال اجرا در وزارت اقتصاد مدنظر است؟»

بازنگری ساختار و سازمان دبیرخانه متناسب با سیاست‌های ابلاغی اینجانب: «آیا سیاست‌های درج شده در این ابلاغیه مدنظر است یا راهبردهایی که در آینده ارائه می‌شود؟ بی‌تردید بعد از پیش‌نویس اصلاح قانون، این بند، نقش مهمی در اجرای قانون برنامه ششم، بودجه سال ۱۴۰۱ و طرح‌های پیشنهادی وزیر محترم ایفا می‌کند؟»

راهبری و تصویب طرح تحول مناطق متناسب با سیاست‌های ابلاغی برنامه هفتم: «مگر برنامه هفتم تصویب شده است؟» سند تحول دولت مردی و مصوبات و تکالیف ابلاغی شورای عالی؛ «ادامه مسیر در پیش گرفته جهت ابلاغ دستورات به یک بخش از بدنه وزارتی، بن‌مایه این بند را تشکیل می‌دهد؛ اینکه وزارت اقتصاد می‌تواند سند تحول مناطق آزاد را در حوزه‌های مرتبط با وزارتخانه‌های دیگر مورد بررسی و تصویب قرار دهد، از منظر مبنای حقوق‌آورد کشور و قابلیت اشراف و دقت نظر، محل سؤال است؟»

و در نهایت، تدوین ضوابط شفافیت عملکردی و مالی مناطق و افزایش سازوکارهای نظارت دبیرخانه: «سؤال مهم و اساسی این است که موضع دبیرخانه به عنوان نهاد ناظر بر مناطق آزاد است، یا اینکه بر دبیرخانه، و اینکه نهاد ناظر نیست، و دیگر اینکه مگر عملکرد مناطق آزاد و مباحث مالی آن از ضوابطی شفاف برخوردار نیست؟ معیار این شفافیت کدام است و چرا باید فقط وزارت اقتصاد سنگ معیار در حوزه‌های دیگر باشد؟»

سومین محور کلی این ابلاغیه اشاره به «تدوین برنامه جامع نقش‌آفرینی مناطق در توسعه جوامع محلی، توانمندسازی و کاهش محرومیت» است که گرچه بیانگر باور وزیر محترم به عدم این بند است، اما فراتر از هر تحلیلی باید توجه داشت که تمامی (در مناطق آزاد نسل اول ایجاد شده در دهه هفتاد؛ بخش قابل‌توجه در مناطق نسل دوم تأسیس در دهه هشتاد) زیرساخت‌های عمرانی و هر امکاناتی که برای زندگی معمولی در محدوده جغرافیایی مناطق آزاد درحال بهره‌برداری است، ناشی از عوارض اخذ شده از محل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است و این امر که درصداً بسیار زیادی از قدرالسهم اشتغال‌زایی و توانمندسازی مردم بومی این مناطق در قالب سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته از سوی بخش خصوصی به منصفه اجرا رسیده است، بنابراین وزیر محترم مولفه‌های دیگری را مدنظر دارد، گرچه نمی‌توان کتمان کرد که علی‌رغم عملکرد قابل‌دفاع نسبت به سرزمین اصلی، هنوز در این زمینه یومیان با مشکلات و کمبودهایی دست به گریبان می‌باشند.

اما در دو حکم صادره چه سرفصل‌های مشترکی وجود دارد؟

از ۱۰بند ابلاغ شده به عنوان سرفصل‌های موضوعی، مهم‌ترین اقدامات مطالبه شده از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی از دبیر شورای عالی،

کلی اقتصاد مقاومتی و پذیرش نقش مناطق آزاد در تحقق اهداف مقام معظم رهبری در مولفه‌های مقام‌سازی اقتصاد کشورمان است. طرفه اینکه از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۲ تاکنون، به جز ماده‌۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تمام قوانین و مقررات تصویب شده توسط دولت‌ها و مجلس مختلف؛ هیچ عنایتی به عنایت مقام معظم رهبری به جایگاه مناطق آزاد به عنوان یکی از ۲۴سرفصل سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نشده بود و تکیه بر این مهم توسط وزیر جای امیدواری و قدردانی دارد.

در بند دیگری (بند۵) وزیر اقتصاد «رصد دقیق عملکرد مناطق آزاد در گسترش صادرات و افزایش پیوند اقتصادی با کشورهای همسایه و ترغیب سرمایه‌گذاری خارجی و مشترک» را مطالبه نموده است. به عبارت دقیق‌تر این بند، تأکید موجدی بر نقش پایسته مناطق آزاد در همکاری و همگرایی منطقه‌ای، تعریف منافع مشترک برای کشورهای همسایه جهت بهره‌برداری از مزیت‌های ژئواستراتژیک و ژئواکونومی ایران اسلامی با تکیه بر مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد کشورمان است. بی‌تردید رسیدن به این مهم صرفاً در تعامل با وزارت امورخارجه، وزارتخانه‌های مسئول کمیسیون‌های مشترک اقتصادی و پذیرش نقش مهم مناطق آزاد در بلوک‌های اقتصادی منطقه‌ای همچون اگو، اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کریدورهای بین‌المللی عبوری از این مرز و بوم، قابل تحقق می‌باشد.

و در نهایت در حکم حجت‌الله عبدالملکی، بر «تقویت مدیریت متمرکز مناطق و حذف ناهماهنگی‌ها با اجرای ماده‌۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه» تصریح شده است. واقعیت موجود مبین این اصل می‌باشد که موقعیت کنونی مناطق ناشی از عدم همکاری مجموعه نهادهای وزارت اقتصاد و اصرار مجلس شورای اسلامی (مجلس دهم و یازدهم، یا دو رویکرد سیاسی متضاد با یکدیگر) ارزیابی می‌شود که با این قید، وزیر اقتصاد، بر یکی از مهم‌ترین قوانین بالادستی حامی رژیم حقوقی حاکم بر مناطق آزاد ایران، صحه گذاشته و اساساً خواستار تقویت مدیریت متمرکز در این مناطق شده است. به عبارت دقیق‌تر، این بند نافی تشکیل شورای اجرایی دبیرخانه، از سوی ایشان در حدود یک‌ماه پیش است و در عین حال با پیشنهاد اصلاح قانون مناطق آزاد نیز که پیش از این توسط ایشان مطرح شده بود، نیز تضاد و تضاد دارد.

و اما نتیجه بحث

تمام داستان مناطق آزاد و دبیرخانه (به عنوان نهاد هماهنگ‌کننده میان اعضای شورای عالی و پیگیر امور مناطق آزاد در ارتباط با قوای مختلف) را نباید به شخص وزیر کنونی اقتصاد تقلیل داد؛ چراکه به زعم اینجانب اساساً موجودیت، کارپویه و کارکردهای مناطق آزاد با مجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی در تفاوت موضوعی و رفتاری است.

دومین موضوع این واقعیت است که باورهای نفی‌کننده، تحدیدگر قانون و مقررات و امور جاری عملکردی مناطق آزاد ناشی از ذهنیت و شناخت غلط است. با این اصل، نکته مهم دیگری خوندمای می‌کند: در کشورمان آنچه کارکرد ندارد، قانون است و تمکین به آن جهت قابل پیش‌بینی شدن، ضابطه‌مند شدن روابط میان مردم و میان دستگاه‌های دولتی؛ موضوعی که جاری است، رابطه است؛ امری که مجموعه بخش دولتی و خصوصی مناطق آزاد ظرف سه‌دهه گذشته در ایجاد و بر ساخت آن الکن و ضعیف بودند.

در این و درحالی که ظرف دوسال اخیر ضریب و دامنه تعمیم قوانین سرزمین اصلی به مناطق آزاد افزایش یافته و تحدیدات رمقی از قانون و قوانین بالادستی آن برجای نگذاشته است؛ حضور سرداری از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به زودن ذهنیت غلط از مناطق تا حدی کمک کرد (گرچه باور به اینکه مناطق سکوی پر تابست جمهوری برای دکتر سعید محمد است و اختلاف‌نظر تمام و کمال با وی، تا پایان همراه ایشان بود) اما حضور دبیری که بیشتر وزیر بوده و همچنان این قابلیت در او نمایان است، می‌تواند به برون‌رفت از بن‌بست کنونی مناطق یاری رساند و این نقطه امیدی است که می‌تواند در چند بند و کیدواژه به‌کار رفته از سوی وزیر اقتصاد مشاهده کرد.

دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی بیان کرد:

اهتمام جهت رفع سریع مشکلات سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد

سرمایه‌گذاران در این مناطق را شناسایی کنیم و با پیگیری‌های مستمر به‌دنبال رفع هرچه سریع‌تر این موانع باشیم. وی ادامه داد: ضروری است تمام مشورها و مزیت‌هایی که به موجب قوانین اولیه مناطق آزاد آمده است و توسط قوانین بعدی نقض شده‌اند شناسایی و از طریق مجاری قانونی به این مناطق بازگردانده شود. دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با اشاره به اینکه مناطق آزاد می‌توانند

موتور محرک اقتصاد کشور باشند، خاطر‌نشان کرد: با توجه به همراهی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، باید تلاش کنیم با همکاری هم، مناطق آزاد را به مقاصد اصلی سرمایه‌گذاری تبدیل کنیم و از این ظرفیت برای بهبود شرایط فعلی مناطق آزاد استفاده نماییم. گفتنی است، در این نشست هر یک از سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی مناطق آزاد در خصوص موانع و مشکلات موجود در این مناطق موضوعاتی را مطرح و جهت رفع این موانع پیشنهاداتی ارائه دادند.

مشکلات گمرکی شرکت‌های دانش‌بنیان در مناطق آزاد

یادداشت:

رضا راجی کرمانی

مدیرعامل شرکت پیرامون سیستم قشم

در اوایل دهه هفتاد که ایده ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری-صنعتی در کشور قوت یافت، یکی از اهداف ایجاد چنین مناطقی، ایجاد شرکت‌های تولیدی، خدماتی و صنعتی بود که بتواند محصولات خود را با حداقل بروکراسی اداری به داخل و خارج از کشور صادر نماید و با این کار نه‌تنها توسعه صنعتی و اقتصادی بزرگی برای کشور ایجاد نماید، بلکه کشور را از بعد ایجاد اشتغال و توسعه زیرساخت‌های تجاری و بازرگانی مانند راه‌ها و فرودگاه‌ها و بندر به حد کشورهای پیشرفته برساند.

با عنایت به این ایده بود که بسیاری از شرکت‌های تولیدی برای توسعه خطوط تولید خود و بالطبع استفاده از تسهیلات و معافیت‌های گمرکی و مالیاتی، رو به سوی این مناطق آورده و سرمایه خود را در خطوط تولید جدید صرف کردند.

از اوایل سال ۹۷ و با شروع مشکلات دور جدید تحریم‌ها و افزایش نرخ ارز، بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی متفقاً جهت کنترل مبادلات ارزی و کالایی و برخلاف قوانین مناطق آزاد تجاری و صنعتی، بخشنامه‌ها خود را به این مناطق نیز تسری داده و این آغاز مشکلات پیاپی‌ای بود که به هر بار حک و اصلاح این بخشنامه‌ها، مشکلات نه تنها کمتر نشد، بلکه بر پیچیدگی و سردرگمی آن افزون گشت.

صدور این بخشنامه‌ها بر فرضیاتی استوار بود که اصالت و صحت این فرضیات هیچ‌گاه اثبات نشده و یا اگر هم مواردی بوده، آنچنان اهمیت ندارد که تمام فعالیت‌های اقتصادی ۷منطقه آزاد و ۳۱منطقه ویژه اقتصادی با میلیارد‌ها دلار تولید را تحت‌الشعاع قرار دهد.

اصلی‌ترین فرضیه‌ای که سرآغاز مشکلات مناطق آزاد گردید، این بود که مناطق آزاد، اصلی‌ترین کانال و گذرگاه قاچاق کالا به سرزمین اصلی هستند. این درحالی است که بر همگان واضح که اصلی‌ترین گذرگاه‌های قاچاق کالا در مرزهای غربی و بعضاً دریایی جنوب کشور است که اتفاقاً در این مناطق هیچ منطقه آزادی وجود ندارد (مناطق کیش و قشم به علت جزیره بودن کاملاً از سرزمین اصلی مجزا هستند و منطقه آزاد اروند که در جنوب غربی قرار دارد، به علت ملاحظات سیاسی و امنیتی از آن مرز به شدت مراقبت می‌شود.

نتیجه بخشنامه‌ها و ایجاد محدودیت‌های متعدد برای مناطق آزاد به شرح زیر می‌باشد:

۱) قاچاق از مرزهای دریایی جنوب و زمینی غرب کشور همچنان ادامه دارد.

۲) کسب و کارهای مناطق آزاد که همگی ثبت شده و نوع فعالیت آنها مشخص است، با بروکراسی‌های شدید و دست و پاگیر گمرکی مواجه شده‌اند.

۳) فعالیت‌های تولیدی در مناطق آزاد که به صورت دوسویه (هم واردات مواد اولیه و هم صادرات محصولات) با گمرک در تعامل هستند، دچار کندی تولید و در نتیجه زمان بسیار طولانی تحویل محصولات خود شده‌اند. سطح تکنولوژی محصولات تولیدی هر چقدر بالاتر و نوآوری آن هرچه بیشتر باشد (همانند شرکت‌های دانش‌بنیان)، مشکلات بیشتر و بروکراسی‌های پیچیده‌تری را در پیش‌روی دارند؛ به عنوان مثال شرکت‌های تولیدی دانش‌بنیان برای اخذ مجوز صادرات محصولات جدید خود به داخل کشور، باید فرآیند اخذ گواهی تولید را طی کنند که از زمان تکمیل تولید حداقل ۲ تا ۳ماه به طول می‌انجامد و این سیکل به ازاء هر محصول جدید و یا هر تغییر در محصول باز تکرار می‌شود. این درحالی است که شرکت‌های دانش‌بنیان و های‌تک داخل کشور به هیچ‌وجه چنین مرحله‌ای را جهت ارائه محصول خود به بازارهای مصرف ندارند.

اخذ گواهی تولید و محاسبه ارزش افزوده تا زمانی که برای واردات کالای تولیدی دانش‌بنیان به سرزمین اصلی بود تا حدودی توجیه‌پذیر بود، اما از اواخر سال ۱۴۰۰ که اخذ این گواهی برای صادرات محصولات تولیدی به سایر مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی که قاعدتاً زیرنظر گمرک ایران هم نیستند، هیچ توجیهی ندارد و صرفاً زمان و هزینه‌های تولید را افزایش می‌دهد. آیا چنین گواهی برای ورود کالای خارجی مشابه به مناطق آزاد و مناطق ویژه از واردکنندگان اخذ می‌شود؟ چه کسی پاسخگوی تأخیر چندماهه محصولات دانش‌بنیان است؟

در سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» بایستی به سیاستگذاران مناطق آزاد و گمرک برای ایجاد چنین سدهایی در مقابل تولید دانش‌بنیان دست مریزاد گفت و استدعا کرد: «از طلا کشتن پشمیان گشته‌ایم؛ مرحمت فرموده ما را مس کنید».

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی صاحب امتیاز و مدیرمسئول: موزه حسینی زیرنظر: شورای سردبیری

اخبار منطقه آزاد قشم

سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم اظهار کرد:

فراهم‌سازی بسترهای لازم جهت تبدیل منطقه آزاد قشم به هاب انرژی منطقه

تفاهم‌نامه همکاری ایجاد مرکز آموزش‌های تخصصی نفت و گاز در منطقه آزاد قشم فی مابین مرکز بین‌المللی رشد قشم و شرکت راهاندازی و بهره‌برداری صنایع نفت (OICO) امضاء شد تااسیس مراکز آموزشی تعمیر تجهیزات نفت و گاز، ارتقای دانش فنی و عملی نیروهای بومی جزیره، بومی‌سازی و انتقال فناوری‌های جدید در صنایع گاز ازجمله مهم‌ترین اهداف این تفاهم‌نامه هستند.

سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم در این امضای این تفاهم‌نامه گفت: منطقه آزاد قشم به دلیل برخورداری از موقعیت ویژه سوق‌الجیشی و دارا بودن میادین نفت و گاز، نقش متمایز برای حوزه انرژی کشور و مناطق آزاد برعهده دارد و در آینده‌ای نزدیک به هاب انرژی منطقه تبدیل می‌شود. مختار گرشاسبی ادامه داد: ۲هزار و ۰۰هکتار زمین در ساحل جنوبی جزیره برای استقرار صنایع نفت، گاز و پتروشیمی جانمایی شده و تاکنون برای مجتمع پتروشیمی، ۲مجتمع گازی و ۲مجتمع نفتی مجوز اخذ شده است. وی افزود: همچنین در ضلع شمال غربی جزیره نیز چند شرکت در حوزه انرژی فعال هستند و در چند سال آینده چند شرکت در زمینه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی فعالیت خود را آغاز می‌کنند. به گفته سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم: تمامی این برنامه‌ریزی‌ها نشان از توسعه پایدار جزیره در آینده دارد که نیاز به آموزش نیروی انسانی متخصص و فراهم ساختن بستری برای تجهیز و تعمیر صنایع نفت و گاز را دوجوئندان می‌کند؛ از همین روی حضور شرکت ایکو به عنوان بزرگترین شرکت پشتیبان نفت، گاز و پتروشیمی در جزیره می‌تواند در پوشش این حوزه بسیار موثر واقع شود.

در ادامه این آیین، مدیر مرکز بین‌المللی رشد قشم گفت: ایجاد و

انتقال فناوری‌های نوین یکی از رویکردهای اصلی سازمان منطقه آزاد قشم به عنوان نماینده حاکمیت در جزیره بشمار می‌آید. کمال بیرامیان افزود: مرکز بین‌المللی رشد قشم در همین راستا توسعه اقتصاد دریا محور، صنایع نفت‌گاز و پتروشیمی، آموزش جوانان و نوجوانان بومی برای تبدیل شدن به کارآفرینان نمونه و توسعه استراتژی‌ها و کسب و کارهای محلی را به عنوان مهم‌ترین استراتژی‌های خود مدنظر قرار داده‌است.

به گفته وی؛ مرکز رشد قشم با مجموعه‌های صنعتی و آموزشی متعدد و معتبر در راستای تقویت اکوسیستم کارآفرینی، تفاهم‌نامه‌های متعددی امضاءنموده که تفاهم‌نامه با شرکت ایکو نیز با نگاه به آینده در راستای ایفای نقش مرکز رشد در تسهیل مسیر توسعه همه‌جانبه و متوازن جزیره قشم انجام می‌شود. همچنین، مدیرعامل شرکت راهاندازی و بهره‌برداری صنایع نفت نیز در بخشی دیگری از این آیین گفت: ایران با دارا بودن ۲۰۸ میلیارد بشکه ذخیره نفت و ۳۴هزار میلیارد مترمکعب ذخیره گازی، رتبه اول ذخایر را در دنیا به خود اختصاص داده است. سعید مومنی ادامه داد: هم‌اکنون ۳هزار میلیون تن از ذخایر نفت و گاز دنیا صرف تولید انرژی می‌شود و پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۴۰ به ۷هزار میلیون تن برسد.

وی افزود: باوجود گسترش استفاده از انرژی‌های نو، این ارقام نشان‌دهنده نیاز فزاینده جهان به انرژی‌های فسیلی در سال‌های آینده و گواه این موضوع است که سرمایه‌گذاری در حوزه نفت، گاز و انرژی برپایزه و به نفع کشور خواهد بود. به گفته مدیرعامل شرکت راهاندازی و بهره‌برداری صنایع نفت: جزیره قشم یکی از نقاط استراتژیک کشور در حوزه استقرار صنایع پالایشگاهی و پتروشیمی است و با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده برای تبدیل این منطقه به هاب انرژی، انعقاد تفاهم‌نامه همکاری جهت نگهداری و تعمیرات ارائه آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی نیروهای انسانی نقش‌مبثی دارد.

گفتنی است، تفاهم‌نامه همکاری ایجاد مرکز آموزش‌های تخصصی نفت و گاز در منطقه آزاد قشم با حضور جمعی از

ماوینین و مدیران سازمان منطقه آزاد و شرکت راهاندازی و بهره‌برداری صنایع نفت به امضاء رسید.

مدیرکل حراست

سازمان منطقه آزاد قشم اعلام کرد:

برگزاری برنامه‌های پدافند غیرعامل باهدف آشنایی و جلب مشارکت شهروندان

مشاور مدیرعامل و مدیرکل حراست سازمان منطقه آزاد قشم از برگزاری مانورها و برنامه‌های مختلف باهدف آشنایی و جلب مشارکت شهروندان، نخبگان و پرسنل سازمان به مناسبت پدافند غیرعامل خبر داد.

کوروش قاسمی اظهار داشت: برنامه‌های هفته پدافند غیرعامل به‌منظور نهادینه‌سازی از طریق آموزش و فرهنگ‌سازی، ترویج مفاهیم و آگاه‌سازی شهروندان و پرسنل سازمان برگزار گردید. وی افزود: هم‌زمان با هفته پدافند غیرعامل، پنج برنامه شامل مانور پدافند زبستی، رزمایش اقتدار رژه خودرویی، رزمایش سایبری، رزمایش قطع برق و رزمایش پدافند زیستی با موضوع حمله بیوتروریستی به مخازن آب شهر قشم برگزار شد.

مدیرکل حراست سازمان منطقه آزاد قشم اظهار کرد: همچنین در ایام هفته پدافند غیرعامل به‌منظور بررسی وضعیت و آمادگی حوزه‌های مختلف از زیرساخت‌های فرودگاه بین‌المللی قشم، زیرساخت‌های سایبری مدیریت فناوری اطلاعات سازمان منطقه آزاد قشم و کارخانه تولید آب بارید صورت گرفت.

به گفته قاسمی؛ همچنین نشست پدافندی با حضور معاون فنی و زیربنایی سازمان پدافند غیرعامل کشور برگزار گردید و حکم ریاست شورای پدافند غیرعامل منطقه آزاد قشم به دکتر افشار فتح‌اللهی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم اعطا شد.

مشاور مدیرعامل و مدیرکل حراست سازمان منطقه آزاد قشم در پایان خاطرنشان کرد: در آخرین روز از این هفته، از ۲۰تن از فعالان حوزه پدافند غیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم تقدیر به عمل آمد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم بیان داشت:

از تامین آب شرب تا طرح مسکن جوانان در جهت تحقق توسعه متوازن جزیره قشم

وی تصریح کرد: از زمان ارائه طرح مسکن جوانان جزیره قشم در سال ۱۴۰۰ تاکنون در مرحله کلنگ‌زنی‌هایی در روستاهای غربی جزیره به انجام رسیده که بکپزار و ۸۷۰ جوان بومی را از نعمت داشتن زمین و خانه بهره‌مند خواهد کرد. این درحالی است که از ابتدای تأسیس منطقه آزاد قشم، هیچ برنامه‌ای برای حل مشکل مسکن در جزیره اجرایی نشده‌بود.

تبدیل قشم به قطب تولید آذینان با استفاده از تکنولوژی روز دنیا

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم در بخش دیگری از سخنان خود، تولید آذینان را از ظرفیت‌های بی‌نظیر جزیره برشمرد و گفت: نخستین پرورش میگو به روش متراکم در جزیره قشم در دولت رحمانی راهاندازی شد و مزرعه پرورش فوق‌متراکم نیز به‌زودی راه‌اندازی می‌گردد و الگوی این نوع کشت برای نوار ساحلی جنوبی درحال آماده‌سازی است؛ چراکه دانش فنی آن تا پیش از این در کشور وجود نداشت. به گفته فتح‌اللهی؛ کشت متراکم میگو نسبت به کشت سنتی، میزان بهره‌برداری به ازای هر هکتار را به‌طرز چشمگیری افزایش می‌دهد و تا ۱۰۰تن نیز می‌رسد و مشکلات محیط‌زیستی کشت سنتی را نیز در پی ندارد. وی همچنین توسعه پرورش ماهی در قفس را یکی دیگر از ظرفیت‌های جزیره برشمرد و بیان داشت: باتوجه به موقعیت مناسب جزیره، در این زمینه تاکنون ۸مجوز پرورش ماهی در قفس صادر شده است.

بانک‌رینگ، ظرفیتی بی‌نظیر در جزیره قشم

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در تشریح وضعیت پروژه بانک‌رینگ سلخ، اظهار کرد: این پروژه در ساحل جنوبی جزیره قشم و منطقه سلخ و در دهانه تنگه هرمز واقع شده و ۵مایل دریایی با آبراه بین‌المللی خلیج فارس فاصله دارد و به صورت ویژه برای سوخت‌رسانی به کشتی‌ها در نظر گرفته شده است.

به گفته فتح‌اللهی؛ هم‌اکنون بخشی از سهام این شرکت در اختیار سازمان منطقه آزاد قشم قرار ندارد و پس از سفر رئیس‌جمهور به جزیره مقرر شد این سهام به سازمان واگذار شود و رایزنی‌های در این خصوص انجام شده و در صورت واگذاری سهام این شرکت به منطقه آزاد مشکلات پیش روی آن سریع‌تر برطرف می‌گردد.

۱۵۰۰ مترمکمی شهر قشم در یک‌سال گذشته به بهره‌برداری رسید و ۴پروژه نیز در نقاط مختلف در مرحله اجرایی قرار دارند. فتح‌اللهی افزود: انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری به روش BOTجهت تأمین آب‌شهر به ظرفیت ۱۰هزار مترمکعب در روز با سرمایه‌گذاری شامل ۱۵۵میلیارد تومان توسط شرکت فرآب، یکی از اقدامات مهم انجام‌شده توسط سازمان منطقه آزاد قشم برای رفع چالش تأمین آب جزیره اجرایی و کلنگ آغاز احداث آن به‌زمین زده شد. وی تصریح کرد آب شیرین کن ۴هزار مترمکمی باسعیدو در غرب جزیره نیز هم‌اکنون ۰۶درصد پیشرفت فیزیکی دارد و تا خردادماه ۱۴۰۲ وارد مدار می‌شود و دو واحد ۴هزار مترمکمی دیگر مجموعاً ۸هزار مترمکعب در روستاهای سلخ و تورگان هم تا پایان سال ۱۴۰۲ به بهره‌برداری می‌رسد.

خانه‌دار شدن مردم با طرح مسکن جوانان جزیره قشم

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با اشاره به وضعیت نامناسب مالکیت مسکن در جزیره به دلیل سیاست‌های غلط واکنری زمین در سال‌های گذشته، گفت: با وجود زمین‌فروشی‌های گسترده و نامتعارف در جزیره، بسیاری از جوانان بدون مسکن مانده‌بودند. ویس از لزواج نیز در خانه‌های پدری ساکن‌بودند؛ اما در دولت سیزدهم حل‌چالش مسکن به عنوان یکی از عوامل کلیدی در ترویج ازدواج جوانان در دستورکار قرار گرفته‌است.

فتح‌اللهی ادامه داد: هدف ما در این طرح، پایان بوس‌بازی زمین و خانه‌دار کردن مردم به صورت واقعی می‌باشد؛ از همین روی زمین و صورت‌رایگان در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد و تنها هزینه آماده‌سازی به صورت اقساط و در زمان تحویل مسکن از آنها دریافت می‌شود.

مدیر نفت و انرژی سازمان منطقه آزاد قشم اظهار کرد:

راهاندازی مگا پروژه‌های نفت و گاز و زنجیره‌های تولید در جزیره قشم

خواهد بود.

نیروگاه سیکل ترکیبی قشم مولد

نیروگاه سیکل ترکیبی قشم مولد علاوهبر تولید برق با ظرفیت ۷۰۰مگاوات، وظیفه تأمین بوتیلیتی موردنیاز شرکت پارس بهین پالایش نفت قشم را نیز برعهده دارد.

نیروگاه سیکل ترکیبی ایده‌ای برای تولید برق کم‌هزینه می‌باشد که از روش‌های موثر افزایش راندمان و مقرون به‌صرفه‌تر شدن پروسه تولید برق کشور است.

بخش گازی این نیروگاه با سرمایه‌گذاری ارزی بالغ‌بر ۹۰۰میلیون یورو و سرمایه‌گذاری ریالی بکپزار و ۰۰۰میلیارد ریال و ظرفیت تولید ۳۲۰مگاوات برق اردیبهشت‌ماه سال جاری به بهره‌برداری رسید.

فاز دوم نیز که واحد بخار می‌باشد، با ظرفیت ۱۶۰مگاوات

در دست ساخت است. فاز دیگر این سایت تولید ۱۴هزار مترمکعب تولید آب شیرین می‌باشد و درحال بهره‌برداری است.

دیگر نیروگاه سیکل ترکیبی متعلق به شرکت مینا و غدیر با ۹۰۰میلیون یورو و سرمایه‌گذاری ریالی بکپزار و ۰۰۰میلیارد ریال و ظرفیت تولید ۳۲۰مگاوات برق اردیبهشت‌ماه سال جاری به بهره‌برداری رسید.

فاز دوم نیز که واحد بخار می‌باشد، با ظرفیت ۱۶۰مگاوات

در دست ساخت است. فاز دیگر این سایت تولید ۱۴هزار مترمکعب تولید آب شیرین می‌باشد و درحال بهره‌برداری است.

خاطرنشان می‌شود، دو نیروگاه مذکور تأمین‌کننده برق و آب هاب نفت و انرژی سلخ می‌باشند.

براساس این گزارش، پرورش متراکم میگو هم‌اکنون در زمره یکی از پربازده‌ترین صنایع شیلاتی موردتوجه قرار گرفته و نخستین مزرعه پرورش میگو به شیوه فوق‌متراکم در قشم نیز با حضور افشار فتح‌اللهی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم به بهره‌برداری رسید.

گفتنی است، شرکت «کیان بزدان قشم» با فعالیت در حوزه پرورش میگو به شیوه فوق‌متراکم در ۱۰هکتار وست و سرمایه‌گذاری ۲۴۰میلیارد ریالی، سعی کرده باتوجه به محدودیت منابع زمین در جزیره قشم، به بالاترین نرخ تولید در هر هکتار دست یابد.

فتح‌اللهی در تشریح اقدامات انجام شده برای تکمیل رینگ بزرگراهی شرق جزیره اظهار کرد: آغاز عملیات اجرایی پروژه ۶۰کیلومتری ساحل جنوبی حدفاصل شهر قشم تا فرودگاه بین‌المللی با اعتبار ۱۵۰۰میلیارد تومان، یکی از پروژه‌های محوری است که در ۳سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید. وی ادامه داد: همچنین با بهره‌برداری از محور لافت به درگهان به طول ۴۰کیلومتر و با اعتبار ۹۰۰میلیارد تومان، تا سه‌میل آینده، محورهای ارتباطی شرق جزیره تکمیل می‌شود.

پل خلیج فارس، شاهراه ارتباطی قشم به سرزمین اصلی

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، تکمیل شبکه جامع ارتباطی خلیج‌فارس معروف به پل خلیج‌فارس را از دیگر پروژه‌های کلان برشمرد که خواسته دیرینه مردم جزیره است و عملیات اجرایی آن پس از سال‌ها وقفه به‌زودی آغاز خواهد شد. به گفته فتح‌اللهی؛ باتوجه به اهمیت استراتژیک طرح شبکه جامع ارتباطی خلیج‌فارس به جهت اتصال جزیره استراتژیک قشم به سرزمین اصلی و نقشه‌ی که در توسعه کریدور شمال-جنوب کشور دارد، عملیات اجرایی پل با حضور معاون اول رئیس‌جمهور و با سرمایه‌ای بالغ‌بر ۴۰۰میلیون یورو اعتبار، به عنوان یکی از ارکان اصلی طرح شبکه جامع، آغاز می‌گردد. وی اظهار داشت: این پروژه به طول ۳۴۳متر دارای عرض عرشه ۳۲متری و پایه‌هایی با دهانه ۳۶۰متری بر روی دریا است که به استفاده از سیستم کابلی، ۱۰لایین مسیر تردد خودرو، یک لاین مسیر تردد راه‌آهن به همراه خطوط اضطراری و پیاده‌راه را شامل می‌شود و برای ساخت آن با قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) قرارداد منعقد و پیش‌پرداخت‌های لازم انجام شده است. فتح‌اللهی ادامه داد: این پل علاوهبر نقش مهمی که در توسعه اقتصادی و صنعتی جزیره بازی می‌کند، موجب رونق گردشگری نیز خواهد شد؛ چراکه تنها در نوروز امسال ۱۳۴هزار خودرو از مسیر دریایی به جزیره قشم سفر کردند.

آغاز نهضت راه‌سازی در جزیره قشم

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به ضعف زیرساخت‌های جزیره، بیان داشت: باید پیش از تأسیس منطقه آزاد زیرساخت‌ها تکمیل می‌شد و در اختیار سرمایه‌گذاران و مردم قرار می‌گرفت؛ اما این اتفاق بیفتاده و همچنان

نیز این معضل ادامه دارد؛ از همین روی تکمیل زیرساخت‌های اساسی ازجمله راه مناسب آب و مسکن این جزیره مهم‌ترین موضوعاتی هستند که در یک‌سال گذشته مدنظر قرار گرفته‌است.

مدیر نفت و انرژی سازمان منطقه آزاد قشم اظهار کرد:

راهاندازی مگا پروژه‌های نفت و گاز و زنجیره‌های تولید در جزیره قشم

برای تبدیل شن به هاب انرژی منطقه دوجندان ساخته است. صدور ۴مجوز مجتمع پتروشیمی با خوراک گاز طبیعی محصول متانول، صدور مجوز پالایشگاه با خوراک نفت سنگین، فوق‌سنگین و مینات گاز با محوریت صادراتی کل محصولات، پروژه بانک‌رینگ جهت سوخت‌رسانی و خدمات کشتیرانی در منطقه سلخ با ظرفیت ۷۵۰هزار تن در ماه، پروژه ذخیره‌سازی نفت‌خام و فرآورده‌های نفتی در طرح دیرستان با ظرفیت نهایی بیش از ۶نویم میلیون بشکه و توسعه تا ۳۰میلیون بشکه و دو نیروگاه ۵۰۰مگاواتی سیکل ترکیبی، دو نیروگاه خورشیدی به ظرفیت ۱۲مگاوات، جانمایی پروژه احداث آل‌ان‌جی در هاب نفت و گاز سلخ و پروژه اسکله نفتی از مهم‌ترین طرح‌های در دست اجرا یا بهره‌برداری برای تبدیل قشم به هاب انرژی منطقه می‌باشد.

در این ادامه نوشتار به معرفی فعالیت‌های هلدینگ گسترش انرژی پاسارگاد به عنوان یکی از سرمایه‌گذاران حوزه انرژی در جزیره قشم با سه پروژه شامل نیروگاه سیکل ترکیبی قشم مولد، پالایشگاه پارس بهین پالایش نفت قشم و اسکله تخصصی نفتی حراقشم که هم‌اکنون درحال فعالیت می‌باشد، می‌پردازیم.

پروژه اسکله نفتی حرا قشم

اسکله نفتی حرا قشم از بندرگاه‌های مهم جنوب کشور به منظور دریافت نفت‌خام از طریق شناور و صدور محصولات پالایش شده نظیر قیر، نفت، سوخت شناور و سایر فرآورده‌های نفتی می‌باشد.

این اسکله با پیشروی حدود ۲کیلومتری در دریا درحال احداث است و هم‌اکنون فاز اول این بندرگاه مشتمل بر یک

مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم اظهار داشت:

منطقه آزاد قشم، پیشگام تغییر الگوی تولید میگو در کشور

مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم گفت: کشت‌های مبتنی‌ر تکنولوژی، علاوهبر اینکه عواقب محیط زیستی کشت‌های سنتی را در پی ندارند و کم‌ترین آسیب را به محیط پیرامون وارد می‌کنند، از نظر اقتصادی نیز بهره‌وری چند برابری دارند و به‌صرفه هستند.

آزاد با بیان اینکه صنعت پرورش میگو شامل مولدسازی، تکثیر، پرورش، عمل‌آوری و بازاریابی مطرح است، تصریح کرد: در همه مراحل یاد شده موضوع برندسازی باید موردتوجه قرار گیرد.

وی اذعان داشت: تاکنون میگو به روش سنتی و در سدهای خاکی در نزدیکی سواحل پرورش می‌یافته، اما با همت کارآفرینان و سرمایه‌گذاران هم‌اکنون تکنولوژی‌های روز دنیا در حوزه پرورش میگو ازجمله کشت متراکم و فوق‌متراکم به کشور وارد شده است.

با کلنگ‌زنی یک واحد صنعتی در منطقه آزاد قشم محقق می‌شود:

صرفه‌جویی ۱۵میلیون دلاری ارزی با تولید ماژول غشا تصفیه آب در قشم

به گفته گرشاسبی؛ ظرفیت‌تولیدی این واحدصنعتی دانش‌بنیان ۳۰ هزار ماژول غشا تصفیه آب در سال است که با بهره‌ برداری از آن معادل ۱۱ درصد مصرف داخل در قشم تولید خواهد شد. سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم در پایان خاطرنشان کرد: تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌زایی پایدار، مستلزم تشکیل زنجیره‌های تولید در داخل کشور است و حمایت از سرمایه‌گذاران و ایجاد فضای مناسب برای تولید، یکی از اولویت‌های سازمان منطقه آزاد قشم است.

وی ادامه داد: با بهره‌برداری فاز نخست این مجموعه، برای ۵۰هفتر به صورت مستقیم اشتغال ایجاد خواهد شد و پس از انجام مراحل توسعه، این تعداد به ۱۲۰نفر خواهد رسید. سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم اذعان نمود: با راه‌اندازی این مجموعه سالانه ۱۵میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی صورت خواهد گرفت که پس از پایان فاز توسعه این واحد تولیدی، رقم صرفه‌جویی ارزی به ۴۰میلیون دلار می‌رسد.

با حضور سرپرست معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان منطقه آزاد قشم، کلنگ آغاز عملیات عمرانی مجموعه تولیدی «پایا پالا اوید قشم» تولیدکننده ماژول غشا تصفیه آب در شهرک صنعتی طولا به زمین خورد. مختار گرشاسبی در این مراسم اظهار کرد: این واحد تولیدی قرار است در زمینی به مساحت ۱۰هزار مترمربع و با سرمایه‌گذاری ۱۴۰۰میلیارد ریالی در مدت زمان ۷ماه به بهره‌برداری برسد.

آدرس دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ابتدای خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان مشاهیر، پلاک ۶۴ ، واحد ۵
تلفن: ۸۸۸۴۱۶۴۸
فکس: ۸۸۸۱۴۷۳۳
جانب: گل آذین – ۶۶۷۹۱۳۶۹
بازرگانی و توزیع: موسسه آزاد کهن قشم